LIETUVOS AUDITORIŲ RŪMAI

2014 METŲ AUDITO RINKOS APŽVALGA

2015 m. rugsėjo 16 d.
Vilnius

TURINYS

1. BENDRA INFORMACIJA....3

2. INFORMACIJA APIE AUDITORIUS....4

3. INFORMACIJA APIE AUDITORIAUS PADĖJĖJUS....9

4. INFORMACIJA APIE AUDITO ĮMONES....11

5. INFORMACIJA APIE ATLIKTUS AUDITUS IR PAREIKŠTAS AUDITORIŲ NUOMONES APIE FINANSINES ATASKAITAS....17

6. INFORMACIJA APIE AUDITO ĮMONIŲ PAJAMAS IR AUDITUI SKIRIAMUS IŠTEKLIUS....23

7. INFORMACIJA APIE ATLIKTO AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMĄ....27

1. BENDRA INFORMACIJA

Lietuvos auditorių rūmai (toliau – LAR) yra viešasis juridinis asmuo, vienijantis atestuotus auditorius (toliau – auditorius) ir įgyvendinantis auditorių profesinę savivaldą. Pagrindinės LAR funkcijos numatytos Lietuvos Respublikos audito įstatyme (toliau – Audito įstatymas), kuris įgyvendina Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius auditorių ir audito įmonių veiklą bei jos viešąją priežiūrą. LAR, vadovaudamiesi Audito įstatymo nuostatomis, vykdo šias funkcijas:

- prižiūri auditorių, auditoriaus padėjėjų ir audito įmonių veiklą;
- tvarko auditorių, audito įmonių ir auditoriaus padėjėjų sąrašus;
- išduoda auditorių ir audito įmonių pažymėjimus;
- kartu su Audito ir apskaitos tarnyba (toliau – AAT) įgyvendina auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės užtikrinimą, organizuoja atlikto audito kokybės peržiūras, teisės aktų nustatyta tvarka priima sprendimus tvirtinti atlikto audito kokybės peržiūros ataskaitas, gavus AAT įvertinimą dėl LAR siūlomų sprendimų, skiria drausmines nuobaudas ir (arba) privalomus vykdyti nurodymus;
- organizuoja kvalifikacinius auditoriaus egzaminus;
- organizuoja ir koordinuoja auditorių profesinės kvalifikacijos kėlimo kursus, auditoriaus padėjėjų mokymus;
- nustato reikalavimus auditorių kvalifikacijos kėlimo kursų turiniui;
- koordinuoja auditoriaus padėjėjų praktikos atlikimą;
- verčia tarptautinius audito standartus, tarptautinius užtikrinimo užduočių ir susijusių paslaugų standartus, praktinius nurodymus, Tarptautinį kokybės kontrolės standartą, Buhalterių profesionalų etikos kodeksą ir juos skelbia;
- gina auditorių interesų ir atstovauja jiems valdžios ir valdymo institucijose;
- sprendžia audito atlikimo ir auditorių profesinės veiklos gerinimo klausimus, teikia pasiūlymus dėl teisės aktų, reglamentuojančių audito atlikimą ir buhalterinę apskaitą, tobulinimo.

2008 metais įsigaliojus naujai Audito įstatymo redakcijai, kuria įgyvendinama Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. gegužės 17 d. direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito (toliau – Audito direktyva), AAT vykdo auditorių ir audito įmonių viešosios priežiūros Lietuvoje funkciją, kuria siekiama užtikrinti finansinių ataskaitų ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų (toliau kartu – finansinių ataskaitų, jeigu nenurodyta kitaip) vartotojų pasitikėjimą audituotomis finansinėmis ataskaitomis ir auditoriaus profesija.

LAR, įgyvendindami Audito įstatymą, interneto puslapyje www.lar.lt viešai skelbia auditorių, audito įmonių ir auditoriaus padėjėjų sąrašus, kuriuose kaupiama:

- audito įmonių kontaktinė informacija, taip pat informacija apie audito įmonių dalyvius bei valdymo, priežiūros organus, audito įmonių priklausymą audito tinklams;
- informacija apie auditorių darbovietes (tiek audito, tiek ne audito įmonėse);
- informacija apie sustabdytus auditorių bei audito įmonių pažymėjimus, audito įmonių galiojančias drausmines nuobaudas, auditorių galiojančias drausmines nuobaudas, išskyrus tas nuobaudas, kurios viešai neskelbiamos;
- informacija apie auditoriaus padėjėjų darbovietes audito įmonėse ir jų paskirtus praktikos vadovus.

Auditoriams ir audito įmonėms Audito įstatyme yra numatyta pareiga LAR teikti informaciją, reikalingą auditorių ir audito įmonių sąrašams tvarkyti. Be minėtos informacijos Audito įstatyme taip pat numatyta pareiga audito įmonėms teikti LAR informaciją apie audito įmonės pajamas, gautas iš finansinių ataskaitų audito ir konsoliduotų finansinių ataskaitų audito (toliau kartu – auditas, jeigu nenurodyta kitaip). Todėl audito įmonės kiekvienais metais LAR

teikia audito įmonės metines ataskaitas[1], pagal LAR prezidiumo 2013 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 1.4-48.5.2 patvirtinto Audito įmonės metinės ataskaitos formos pildymo ir pateikimo LAR tvarkos aprašo 1 priedą[2]. Audito įmonės metinės ataskaitos formoje nurodoma informacija, ne tik apie gautas audito įmonės pajamas ir šių pajamų pasiskirstymą pagal audito įmonės veiklos sritis, bet ir apie audito įmonėje dirbančių auditorių atliktus auditus, suteiktas užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas bei atliktus kitus patikrinimus, taip pat apie auditoriaus išvadose pareikštas nuomones dėl metinių ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų. Audito įmonės metinės ataskaitos forma buvo pakeista, siekiant palengvinti ir kiek įmanoma automatizuoti Audito įmonės metinės ataskaitos pildymą. Naujojoje Audito įmonės metinės ataskaitos formoje yra įdiegtos šios naujovės:

- įtraukti pranešimai dėl klaidų Audito įmonės metinėje ataskaitoje, taip siekiant sumažinti Audito įmonių metinių ataskaitų tikslinimo dėl techninių klaidų ir neatitikimo tarp teikiamos informacijos;
- paaiškinimai dėl Audito įmonės metinės ataskaitos pildymo;
- atsižvelgiant į Audito įmonės metinės ataskaitos formoje daromus pasirinkimus, minėta forma pasikeičia (pažymimos eilutės, kurių pildyti nereikia, ir eilučių skaičius sumažėja, atsižvelgiant į padarytus pasirinkimus).

LAR, susisteminę iš audito įmonių gautą informaciją, kiekvienais metais parengia audito rinkos apžvalgą (toliau – apžvalga), kurioje pateikiama statistinė informacija apie auditorius, auditoriaus padėjėjus, audito įmones, atskleidžiami pokyčiai, tendencijos, analizuojamos galimos statistinių duomenų pasikeitimo priežastys bei apibendrinamos galimos rinkos pokyčių tendencijos.

2014 metų apžvalga parengta pagal audito įmonių pateiktus duomenis iki 2014 m. gruodžio 31 d.[3]. Ne visi šioje apžvalgoje naudojami duomenys yra 2014 m. gruodžio 31 d. ir (arba) už visus audito įmonės finansinius metus dėl šių priežasčių:

- 11 audito įmonių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais, todėl šioje apžvalgoje naudojami jų paskutinių finansinių metų informacija;
- 11 audito įmonių 2014 metais buvo išbrauktos iš audito įmonių sąrašo, todėl šios įmonės teikė informaciją iki prašymo išbraukti iš audito įmonių sąrašo pateikimo dienos;
- 5 audito įmonės 2014 metais buvo įrašytos į audito įmonių sąrašą, todėl pateikė informaciją 2014 m. gruodžio 31 d., tačiau ne už visus finansinius metus, t. y. pateikta informacija nuo įmonės įrašymo į audito įmonių sąrašą.

2. INFORMACIJA APIE AUDITORIUS

Auditorius tai fizinis asmuo, turintis Audito įstatymo nustatyta tvarka suteiktą auditoriaus vardą. Auditoriaus vardas suteikiamas asmenims, kurie:

- turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą;
- yra nepriekaištingos reputacijos;

---

[1] Iki 2010 m. rudens ne tik audito įmonės teikdavo informaciją LAR apie atliktus auditus, suteiktas užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas bei atliktus kitus patikrinimus, auditoriaus išvadose apie metines ir konsoliduotąsias finansines ataskaitas pareikštas nuomones, bet ir auditoriai, užpildydami Auditoriaus metinę ataskaitą. Siekiant supaprastinti duomenų pateikimą LAR, 2010 m. rugpjūčio 2 d. LAR prezidiumas nutarė pripažinti netekusia galios LAR prezidiumo 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 12.3.1 patvirtintą Auditoriaus metinės ataskaitos formą ir Auditoriaus metinės ataskaitos formos užpildymo ir pateikimo taisykles bei 2010 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 11.3.1 pakeitė Audito įmonės metinės ataskaitos formą.

[2] Audito įmonės metinės ataskaitos forma, kuri buvo patvirtinta LAR prezidiumo 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 12.3.3 ir pakeista 2010 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 11.3.1, neteko galios LAR prezidiumo 2013 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 1.4-48.5.2 patvirtinus Audito įmonės metinės ataskaitos formos pildymo ir pateikimo LAR tvarkos aprašą.

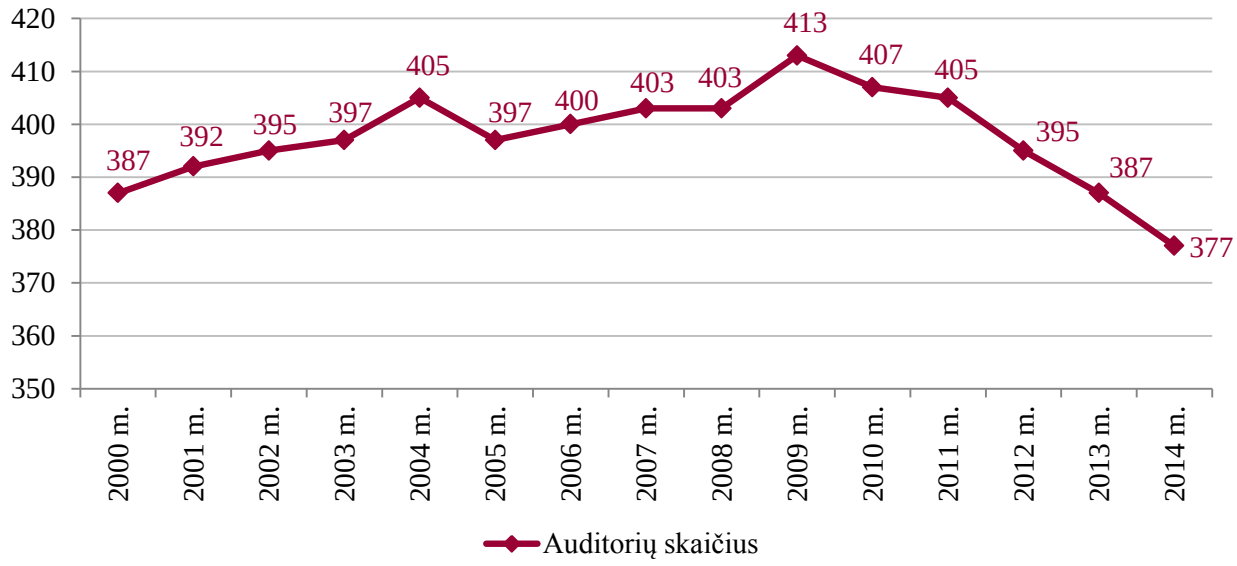
[3] Audito įmonės metinė ataskaita pateikiama LAR kasmet per 30 kalendorinių dienų pasibaigus audito įmonės finansiniams metams. Taip pat 4 audito įmonės nepateikė Audito įmonės metinių ataskaitų.

- dirbo audito įmonėje ir (arba) valstybės narės audito įmonėje auditoriaus padėjėju ne trumpiau kaip 3 metus ir, jei prašymo suteikti auditoriaus vardą pateikimo metu asmuo audito įmonėje nebedirba, darbas audito įmonėje auditoriaus padėjėju buvo baigtas ne anksčiau kaip prieš 3 metus iki prašymo pateikimo dienos;
- išlaikė kvalifikacinius auditoriaus egzaminus per ne ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį nuo pirmo kvalifikacinio egzamino išlaikymo dienos.

LAR interneto puslapyje viešai skelbiamas auditorių, kurie turi teisę atlikti auditą, išskyrus auditorius, kurių auditoriaus pažymėjimo galiojimas sustabdytas[4], sąrašas. 2014 metų pabaigoje[5] į auditorių sąrašą buvo įtraukti 377 auditoriai, iš kurių 72 proc. buvo moterys ir 28 proc. – vyrai (žr. 2 pav.).

Nuo 2009 metų[6] pastebimas nuolatinis auditorių skaičiaus mažėjimas (žr. 1 pav.). Palyginti su 2009 metais, 2014 metais auditorių skaičius sumažėjo 8,72 proc. ir tai yra didžiausias auditorių skaičiaus sumažėjimas. 2014 metais, palyginti su ankstesniu laikotarpiu, auditorių skaičius sumažėjo 2,58 proc.

1 pav. Auditorių skaičiaus pokytis 2000–2013 metais

Pastebima, kad nuo 2010 metų priimama daugiau sprendimų panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą, negu suteikti auditoriaus vardą. Auditorių skaičiaus mažėjimui didžiausią įtaką darė tai, kad 2010–2014 metais buvo teikiama gerokai daugiau prašymų panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą nei ankstesniais laikotarpiais. 2010 metais buvo pateikta tris kartus daugiau minėtų prašymų negu 2008 ir 2009 metais, 2011 metais – puspenkto karto, 2012 metais – penkis kartus, 2013 metais – tris kartus ir 2014 metais – tris kartus daugiau. Auditoriai, teikiantys prašymą panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą, dažniausia prašymų pateikimo priežastimi įvardina audito veiklos nevykdymą, todėl profesinės kvalifikacijos kėlimas ir LAR nario mokesčio mokėjimas minėtiems asmenims yra finansinė našta. Remiantis 2005–2014 metų laikotarpio informacija kasmet vidutiniškai 8,8 asmenims yra suteikiami auditoriaus vardai. 2011 metais

[4] Auditoriaus pažymėjimo galiojimo sustabdymą reglamentuoja Audito įstatymas ir LAR prezidiumo 2013 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1.4-71.1.1 patvirtintas Atestuoto auditoriaus pažymėjimo išdavimo, galiojimo sustabdymo, atnaujinimo ir galiojimo panaikinimo, informacijos, reikalingos atestuotų auditorių sąrašui parengti, atnaujinti ir skelbti, pateikimo tvarkos aprašas.

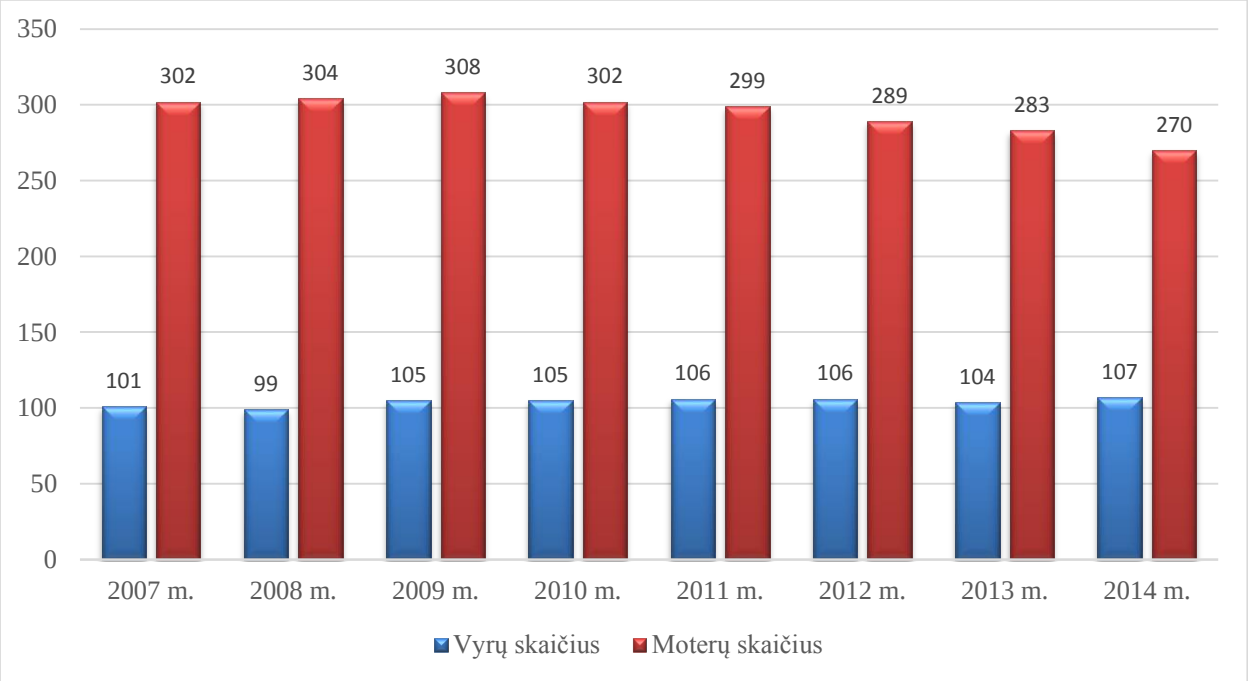
[5] Minint 2014 metus, jeigu nenurodyta kitaip, informacija pateikiama 2014 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

[6] Minint, ankstesnius laikotarpius, jeigu nenurodyta kitaip, informacija teikiama pagal kiekvienų metų gruodžio 31 d. duomenis.

(kaip ir 2014 metais) daugiausiai asmenų (15 asmenų) gavo auditoriaus vardą, tačiau nuo 2011 metų asmenų, kuriems suteiktas auditoriaus vardas, skaičius nuolatos mažėjo. Palyginti su 2011 metais, asmenų, kuriems suteiktas auditoriaus vardas, skaičius 2012 metais sumažėjo 33,3 proc., 2013 metais, palyginti su 2012 metais, – 40 proc., tačiau 2014 metais, palyginti su 2013 metais, padidėjo 50 proc.

2 pav. matyti, kad auditoriaus kvalifikaciją dažniau renkasi moterys, kurių yra beveik tris kartus daugiau negu vyrų. Tačiau per paskutinius penkerius metus pastebimas auditorių moterų skaičiaus mažėjimas – didžiausias mažėjimas pastebimas 2014 metais, kai, palyginti su 2013 metais, auditorių moterų skaičius sumažėjo 4,59 proc., palyginti su 2009 metais – 12,34 proc. Auditorių vyrų skaičius iki 2012 metų buvo pastovus, tačiau 2014 metais išaugo: palyginti su 2013 metais – 2,88 proc., palyginti su 2009 metais – 1,9 proc.

2 pav. Auditorių moterų ir vyrų skaičiaus pasiskirstymas 2007–2014 metais

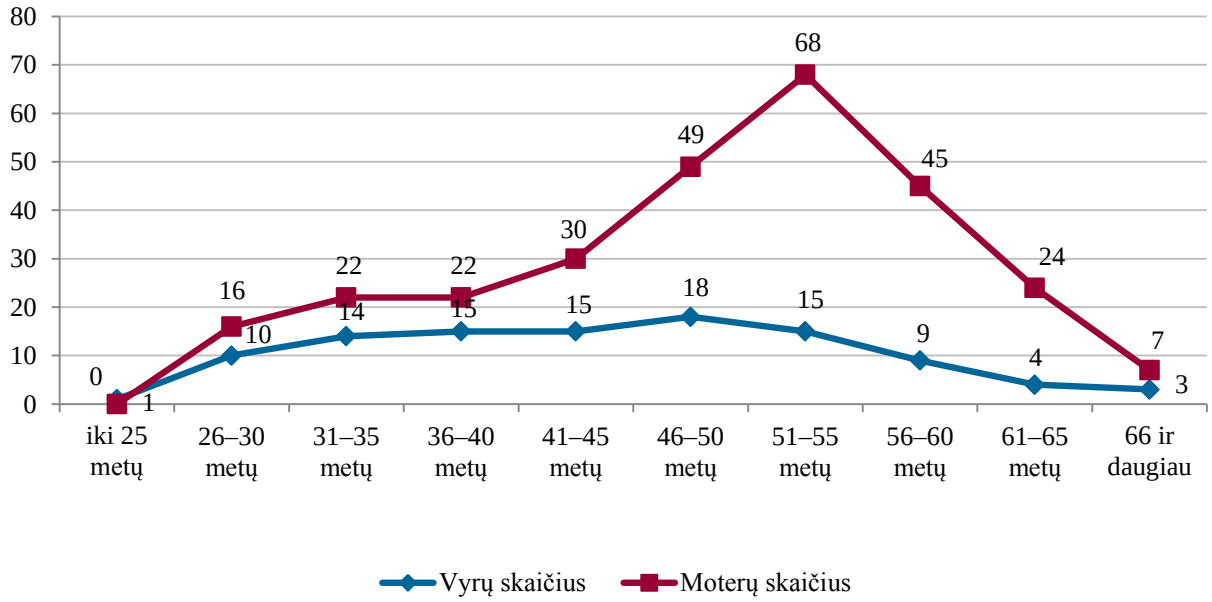

2013 metais vidutinis auditorių amžius buvo 46,7 metai. Nuo 2010 metų pastebimas auditorių vidutinio amžiaus mažėjimas. Labiausiai vidutinis auditorių amžius mažėjo 2012–2014 metais – vidutinis auditorių amžius kasmet sumažėjo beveik vieneriais metais palyginti su prieš tai buvusiais metais. 2014 metais 46–60 metų auditoriai sudarė 50,4 proc., jaunesni nei 45 metų – 40,58 proc., vyresni nei 61 metų– 9,02 proc. Kaip ir 2013 metais, 2014 metais pastebimas jaunesnių nei 45 metų auditorių skaičiaus padidėjimas 2,12 proc. ir vyresnių nei 61 metų amžiaus auditorių skaičiaus sumažėjimas 1,06 proc. (palyginti su prieš tai buvusiais metais).

2014 metais auditorių moterų vidutinis amžius buvo 47,8 metai – šiek tiek didesnis nei auditorių vyrų, kurių vidutinis amžius buvo 43,6 metai. Palyginti su 2013 metais, pastebimas auditorių moterų vidutinio amžiaus sumažėjimas 2 metais, o auditorių vyrų – beveik 1 metais. Per pastaruosius dvejus metus auditorių moterų vidutinis amžius sumažėjo beveik 3 metais, o auditorių vyrų – daugiau nei vieneriais metais. 3 pav. matyti, kad 2014 metais daugiausiai buvo 51–55 metų amžiaus auditorių moterų, o tai sudaro 18 proc. visų auditorių. Priešingai negu auditorių moterų, auditorių vyrų skaičius 26–55 metų amžiaus grupėje 2014 metais buvo panašus, ir tai sudarė 23 proc. visų auditorių. Palyginti su 2013 metais, 2014 metais pastebimas auditorių moterų, kurių amžius buvo nuo 26 iki 35 metų, skaičiaus padidėjimas 2,94 proc., o moterų, kurių amžius virš 56 metų, skaičius ženkliai sumažėjo – 4,41 proc. Palyginti su

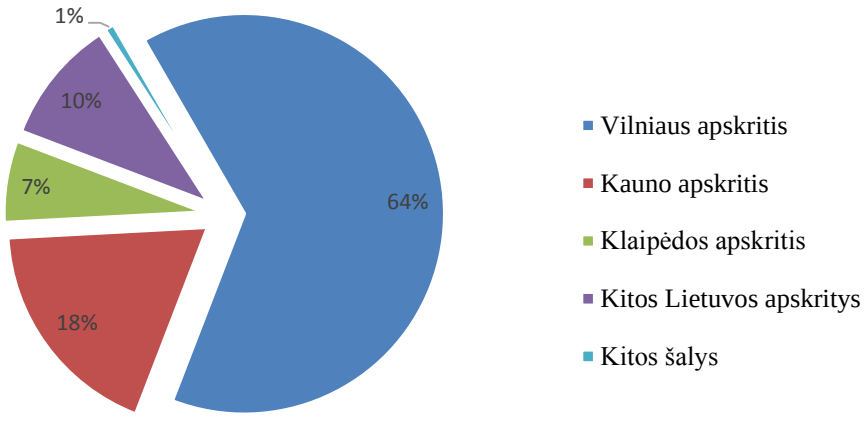
2013 metais, auditorių vyrų skaičiaus didžiausias pokytis pagal amžiaus grupes pastebimas 26–35 metų amžiaus grupėje, t. y. šis rodiklis padidėjo 2,86 proc., o 46–55 metų amžiaus grupėje – sumažėjo 1,90 proc.

3 pav. Auditorių vyrų ir moterų pasiskirstymas pagal amžių grupes 2014 metais

2014 metais, kaip ir 2013 metais, dauguma auditorių gyveno trijuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose: Vilniuje – 58,36 proc., Kaune – 17,24 proc., Klaipėdoje – 3,98 proc. 4 paveiksle matyti, kaip auditoriai pasiskirstė pagal gyvenamąją vietą Lietuvos apskrityse. 2014 metais Lietuvos apskrityse, išskyrus apskričių centrus (Alytus, Kaunas, Klaipėda, Marijampolė, Panevėžys, Šiauliai, Tauragė, Telšiai, Utena, Vilnius), gyveno 14,32 proc. auditorių ir, palyginti su 2013 metais, šis skaičius pasikeitė labai nežymiai. Apskričių centruose 2014 metais gyveno 85,68 proc. visų auditorių.

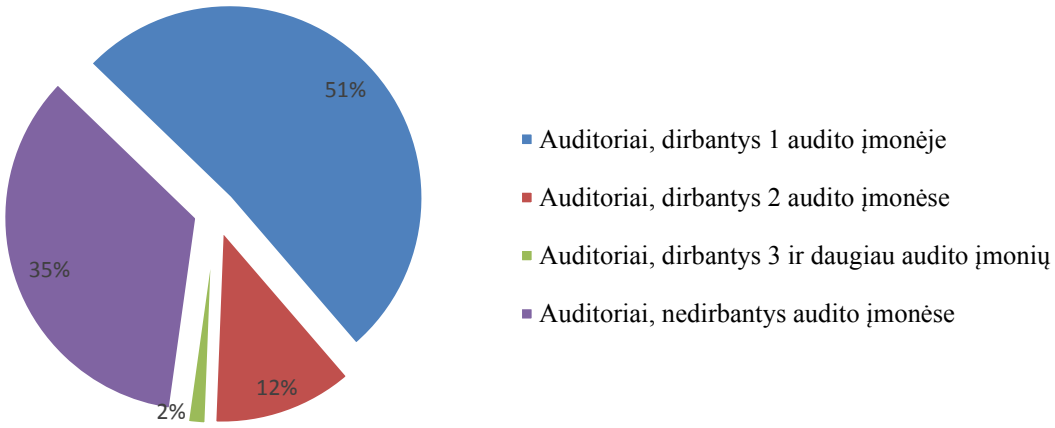
4 pav. Auditorių pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietą Lietuvos apskrityse 2014 metais

2014 metais iš viso 65 proc. visų auditorių dirbo audito įmonėse (žr. 5 pav.). Palyginti su 2013 metais, auditorių, dirbančių audito įmonėse, skaičius sumažėjo 5 proc. Auditoriai gali dirbti ne tik audito įmonėse, bet ir kitose įmonėse, išskyrus kitą darbą ar kitas mokamas pareigas, kurių atlikimas prieštarauja Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytiems profesinės etikos principams. 2014 metais kitose įmonėse (ne audito įmonėse) dirbo 45 proc. visų auditorių, ir šių auditorių skaičius palyginti su 2012 metais nepasikeitė. Auditoriai, kurie neturėjo darbo santykių 2014 metais, sudarė 0,06 proc. ir 2014 metais, palyginti su 2013 metais, nedirbančių auditorių

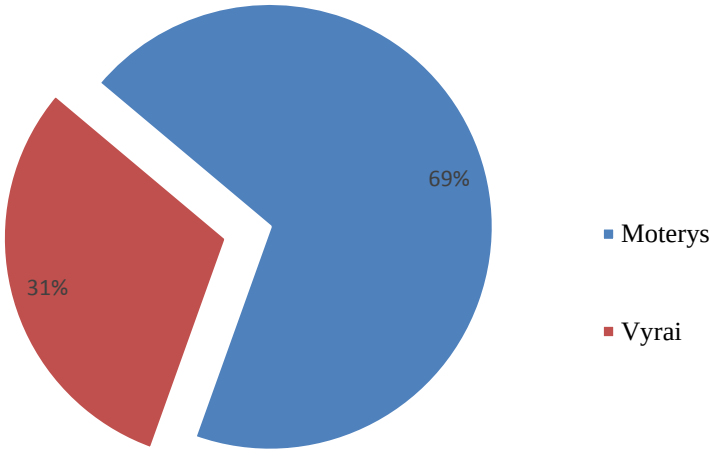
skaičius sumažėjo 3,29 proc. Palyginti su 2013 metais, 2014 metais daugiau nei 4 proc. sumažėjo auditorių, kurie dirba tik audito įmonėse, skaičius ir beveik 2 proc. padidėjo auditorių, kurie dirba tik ne audito įmonėse, skaičius: auditoriai, kurie dirbo ne tik audito įmonėse, bet ir kitose įmonėse, 2014 metais sudarė 17,51 proc. visų auditorių, auditoriai, kurie dirbo tik audito įmonėse, – 47,48 proc., auditoriai, kurie dirbo tik kitose įmonėse, – 28,38 proc.

5 pav. Auditorių pasiskirstymas pagal darbą audito įmonėse 2014 metais

Pagal Audito įstatymo 18 straipsnio 2 dalies nuostatas, audito įmonės vadovas turi būti auditorius arba valstybės narės auditorius, todėl 2014 metais net 45,89 proc. Lietuvos auditorių buvo audito įmonių vadovais ir šis skaičius palyginti su 2013 metais beveik nesikeitė. 6 paveiksle matyti, auditorių vyrų ir moterų, užimančių audito įmonės vadovo pareigas, pasiskirstymas.

6 pav. Auditorių vyrų ir moterų, užimančių audito įmonės vadovo pareigas, pasiskirstymas 2014 metais

Auditorių, užimančių audito įmonės vadovo pareigas, vidutinis amžius 2014 metais, kaip ir 2013 metais, siekė 51 metus. 2014 metais auditorių moterų vidutinis amžius, kuris siekė 51 metus, buvo šiek tiek didesnis negu auditorių vyrų vidutinis 49 metų amžius. Palyginti su 2013 metais, 2014 metais auditorių moterų ir auditorių vyrų vidutinis amžius sumažėjo beveik vieneriais metais.

Auditorių skaičius kiekvienais metais mažėja, nes vis daugiau auditorių, kurie sulaukė daugiau nei 60 metų ir nebevykdo audito veiklos, teikia prašymus LAR panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą, o asmenų, kuriems suteikiamas auditoriaus vardas,

skaičius paskutinius du metus mažėja. Šie pokyčiai lemia, tai kad auditorių vidutinis amžius mažėja, nes auditoriaus vardai ir auditoriaus pažymėjimo galiojimai panaikinami vyresnio amžiaus asmenis, o auditoriaus vardai suteikiami – jaunesnio amžiaus asmenims. Taip pat pastebima, kad vidutinis auditorių amžius labiausiai mažėja tarp moterų auditorių, kurios dažniau teikia prašymus panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą. Atsižvelgiant į tai, kad prašymus panaikinti auditoriaus vardą ir auditoriaus pažymėjimo galiojimą dažniau teikė tie asmenys, kurie nevykdė audito veiklos ir neturėjo kitų darbo santykių, tai lėmė nedirbančių auditorių skaičiaus mažėjimą.

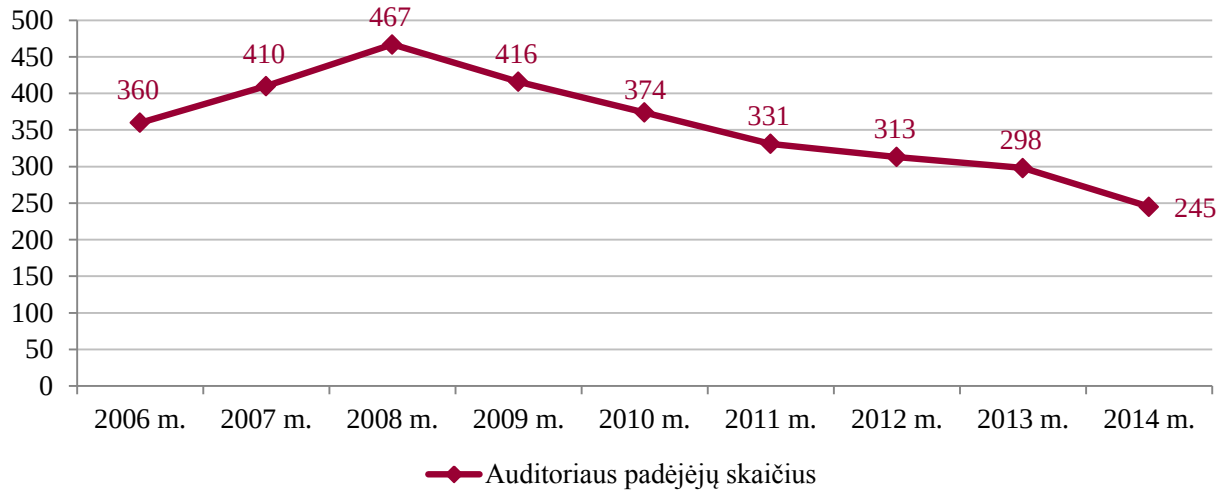
3. INFORMACIJA APIE AUDITORIAUS PADĖJĖJUS

Auditoriaus padėjėjas yra fizinis asmuo, siekiantis auditoriaus vardo ir įrašytas į auditoriaus padėjėjų sąrašą. Vadovaujantis Audito įstatymo nuostatomis, auditoriaus padėjėjas turi dirbti (t. y. atlikti praktiką) audito įmonėje ir (arba) valstybės narės audito įmonėje vadovaujant auditoriui ir (arba) valstybės narės auditoriui, kuris turi ne mažesnį kaip 3 metų auditoriaus darbo stažą, raštu sutinka vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui ir neturi galiojančių drausminių nuobaudų iki jo paskyrimo vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui (jei, paskyrus vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui, auditorius gauna drausminę nuobaudą, LAR nedelsdami paskiria kitą auditorių, atitinkantį reikalavimus, vadovauti auditoriaus padėjėjo darbui).

LAR su Audito ir apskaitos tarnyba yra suderinę ir patvirtinę Auditoriaus padėjėjų praktikos atlikimo tvarkos aprašą, kuris reglamentuoja: įrašymą į auditoriaus padėjėjų sąrašą ir išbraukimą iš jo, auditoriaus padėjėjų sąrašo tvarkymą, auditoriaus padėjėjų praktikos atlikimą, auditoriaus skyrimą (atleidimą) auditoriaus padėjėjo praktikos vadovu, auditoriaus padėjėjų praktikos laiko skaičiavimą, auditoriaus padėjėjų praktikos įvertinimą ir auditoriaus padėjėjų mokymą.

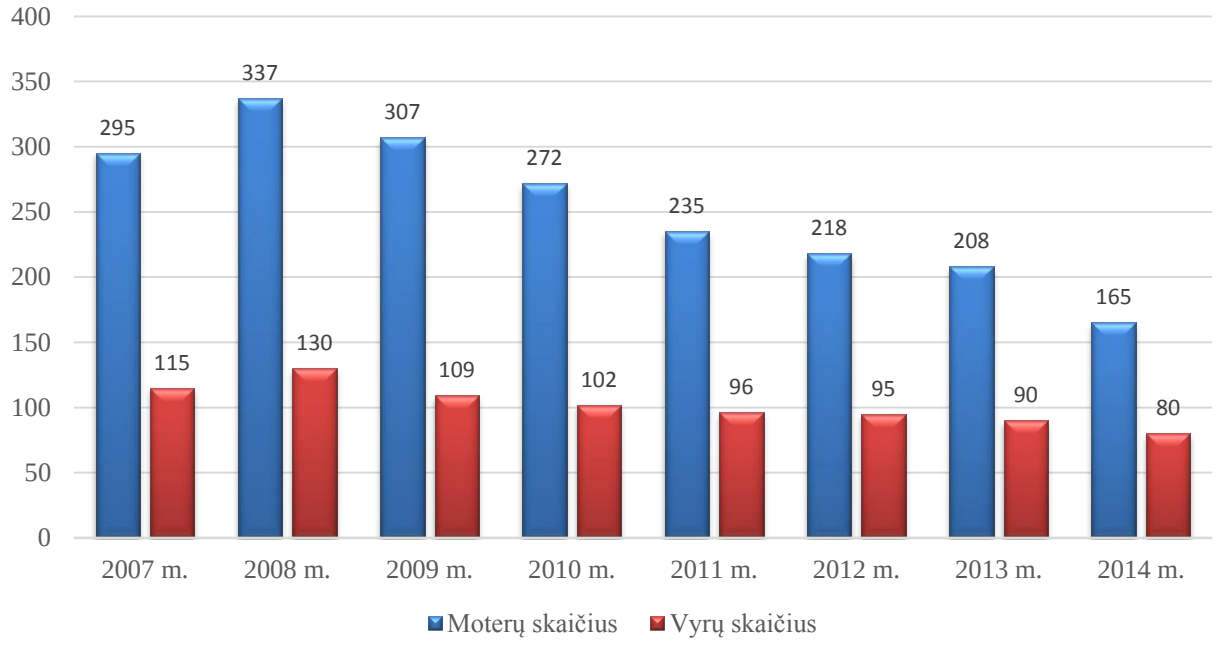
2014 metų pabaigoje į auditoriaus padėjėjų sąrašą buvo įtraukti 245 auditoriaus padėjėjai. Nuo 2008 metų pastebimas auditoriaus padėjėjų skaičiaus mažėjimas (žr. 7 pav.): vien iki 2012 metų auditoriaus padėjėjų skaičius kasmet sumažėdavo beveik po 11 proc. 2012 ir 2013 metais auditoriaus padėjėjų skaičius kasmet mažėjo po 5 proc., o 2014 metais, palyginti su 2013 metais, – beveik 18 proc. Auditoriaus padėjėjų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo sumažėjęs teikiamų prašymų įrašyti į auditoriaus padėjėjų sąrašą skaičius, taip pat dalis auditoriaus padėjėjų sėkmingai išlaikė egzaminus ir buvo įrašyti į auditorių sąrašą. 2014 metais, palyginti su 2013 metais, asmenų įrašytų į auditoriaus padėjėjų sąrašą skaičius sumažėjo 43,18 proc., o išbrauktų iš auditoriaus padėjėjų sąrašo skaičius padidėjo 6,67 proc.

7 pav. Auditoriaus padėjėjų skaičiaus pokytis 2006–2014 metais

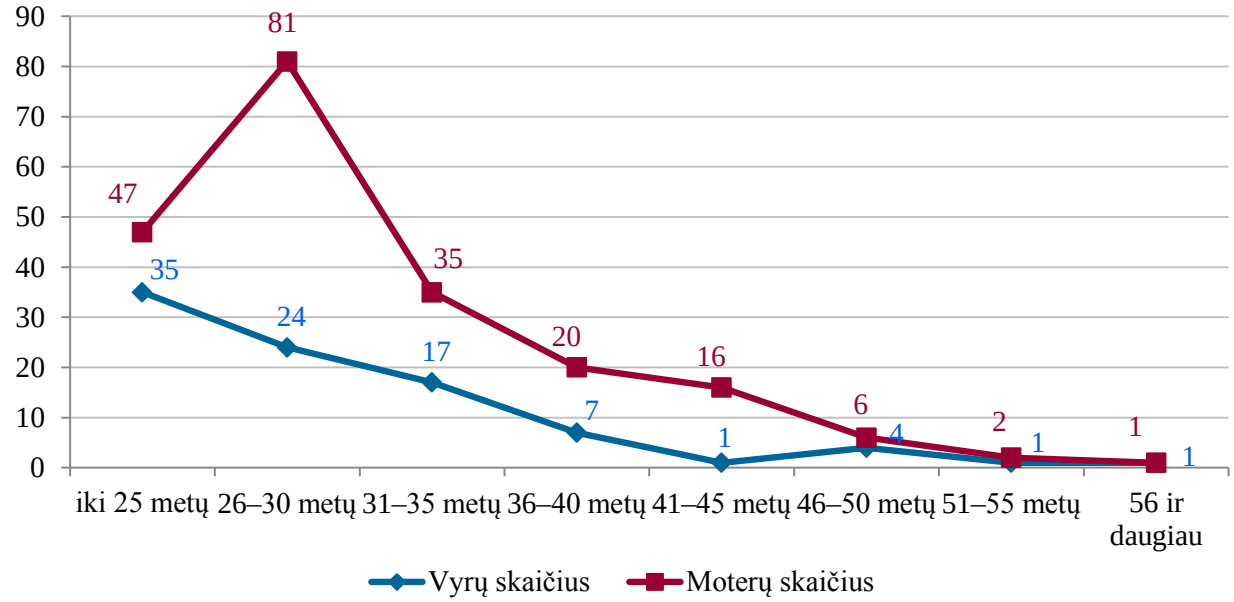
Kaip tarp auditorių, taip ir tarp auditoriaus padėjėjų moterys sudaro daugumą ir jos dažniau teikia prašymus įrašyti į auditoriaus padėjėjų sąrašą. 2014 metais auditoriaus padėjėjų moterų buvo 67,35 proc., o vyrų – 32,65 proc. (žr. 8 pav.). 2014 metais, palyginti su 2013 metais, auditoriaus padėjėjų moterų skaičius sumažėjo 20,67 proc., o auditoriaus padėjėjų vyrų – 11,11 proc.

8 pav. Auditoriaus padėjėjų vyrų ir moterų skaičiaus pasiskirstymas 2007–2014 metais

2014 metais, kaip ir 2013 metais, vidutinis auditoriaus padėjėjų amžius buvo 30 metų. Auditoriaus padėjėjų moterų vidutinis amžius, kuris siekė 30,41 metų, buvo šiek tiek didesnis negu auditoriaus padėjėjų vyrų, kurių vidutinis amžius yra 29,05 metų. Palyginti su 2013 metais, auditoriaus padėjėjų vidutinis amžius beveik nesikeitė. 9 paveiksle matyti auditoriaus padėjėjų vyrų ir moterų pasiskirstymas pagal amžių grupes.

9 pav. Auditoriaus padėjėjų vyrų ir moterų pasiskirstymas pagal amžių grupes 2014 metais

Daugiausiai auditoriaus padėjėjų, t. y. 27,85 proc., buvo 26–30 metų amžiaus, iš kurių 21,81 proc. visų auditoriaus padėjėjų buvo moterys ir 6,04 proc. – vyrai. Auditoriaus padėjėjai, kurių amžius buvo iki 25 metų, sudarė 25,17 proc., o vyresni auditoriaus padėjėjai, kurių amžius buvo nuo 31 iki 35 metų – 14,43 proc., virš 35 metų, – 15,1 proc. Palyginti su 2013 metais, 2014 metais pastebima, kad daugiau nei 30 proc. sumažėjo auditoriaus padėjėjų, kurių amžius yra nuo 41 iki 50 metų, skaičius. Tačiau auditoriaus padėjėjų skaičius toliau mažėjo ir kitose amžiaus grupėse: iki 25 metų – 8,54 proc., 26–30 metų – 20,95 proc., 31– 35 metų – 17,31 proc., 36–40 metų – 18,52 proc. Auditoriaus padėjėjų, kurių amžius buvo daugiau kaip 51 metai, skaičius nesikeitė.

Auditoriaus padėjėjų skaičius kiekvienais metais mažėja, nes vis daugiau asmenų pateikia prašymą išbraukti iš auditoriaus padėjėjų sąrašo negu įrašyti į jį. Šie pokyčiai lemia, tai kad auditoriaus padėjėjų vidutinis amžius nežymiai mažėja, nes į auditoriaus padėjėjų sąrašą dažniau įrašomi jaunesni asmenys, o iš minėto sąrašo išbraukiami arba auditoriaus vardai suteikiami vyresnio amžiaus asmenims.

4. INFORMACIJA APIE AUDITO ĮMONES

Audito įmonė – tai į audito įmonių sąrašą įrašyta įmonė. Vadovaujantis Audito įstatymo nuostatomis įmonė gali pradėti audito veiklą tik tada, kai LAR sprendimu ji įrašoma į audito įmonių sąrašą. Į audito įmonių sąrašą gali būti įrašytos Lietuvos Respublikoje įregistruotos įmonės ir valstybių narių audito įmonės, įsteigusios Lietuvos Respublikoje filialus, ir kitos valstybių narių audito įmonės, pageidaujančios atlikti auditą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Iki 2011 m. balandžio 28 d. auditoriai pagal Audito įstatymo 27 straipsnio reikalavimus galėjo auditus atlikti tik būdami individualios audito įmonės savininkais, tikrosios ūkinės bendrijos ar komanditinės ūkinės bendrijos tikraisiais nariais arba dirbdami audito įmonėje. Po Audito įstatymo 1, 2, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 30, 32, 33, 34, 43, 44, 49, 50, 58, 59 straipsnių ir Įstatymo priedo pakeitimo ir papildymo įstatymo įsigaliojusio nuo 2011 m. balandžio 28 d. auditoriai gali registruoti individualią veiklą ir užsiregistravę į audito įmonių sąrašą praktikuoti savarankiškai. Vadovaujantis Audito įstatymo nuostatomis auditoriams, kurie audito veikla verčiasi savarankiškai, *mutatis mutandis* taikomos minėto

įstatymo nuostatos, reglamentuojančios audito įmonių veiklą. 2011 metais vienas auditorius registravo individualią veiklą, siekdamas verstis audito veikla savarankiškai, ir buvo įrašytas į audito įmonių sąrašą. 2013 metais auditorių, kurie audito veikla verčiasi savarankiškai, skaičius nesikeitė, lyginant su 2012 ir 2011 metais.

Įmonė siekianti būti įrašyta į audito įmonių sąrašą, LAR turi pateikti šiuos dokumentus:

- prašymą, kuriame turi būti nurodytas įmonės pavadinimas, kodas, buveinės adresas, telefonas, įmonės dalyvių vardai, pavardės, adresai, kiekvieno dalyvio balsavimo teisės, pažymėjimų, kuriais įrodomas auditoriaus vardo suteikimas, numeriai ir kiti Audito įstatyme nustatyti duomenys, reikalingi įtraukti į audito įmonių sąrašą. Kai registruojama valstybės narės audito įmonė, turinti filialą Lietuvos Respublikoje, papildomai pateikiami duomenys apie valstybės narės auditorius ir filialą;
- dokumentus, patvirtinančius, kad įmonė yra apdraudusi įmonės civilinę atsakomybę Audito įstatymo nustatyta tvarka.

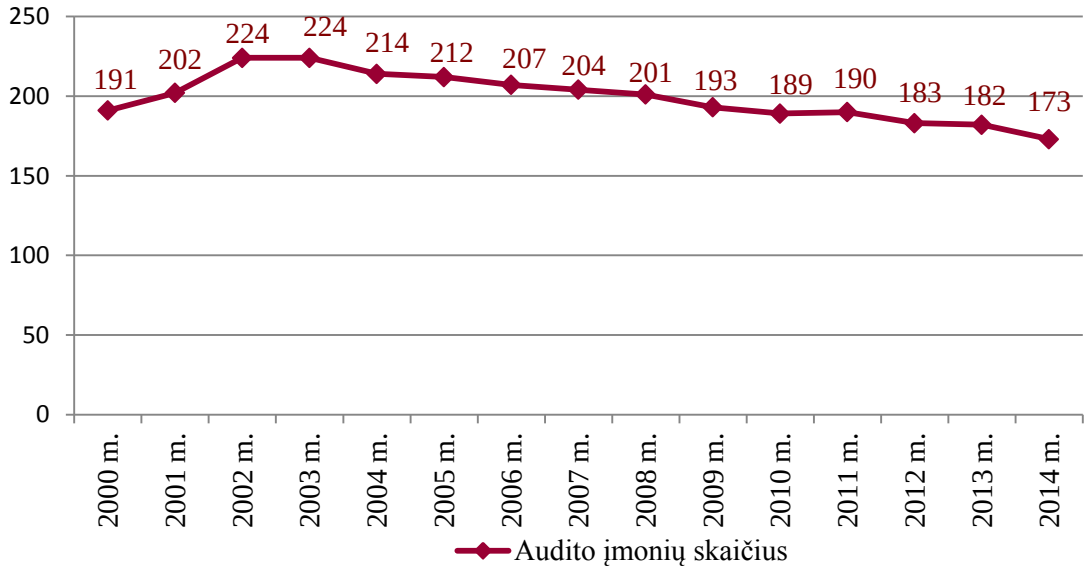
Auditorius, kuris siekia audito veikla verstis savarankiškai, LAR be aukščiau nurodytų dokumentų privalo papildomai pateikti dokumento, įrodančio, kad auditorius yra registravęs laisvosios profesijos (auditoriaus) veiklą, kopiją.

LAR prieš priimdami sprendimą įrašyti įmonę į audito įmonių sąrašą Juridinių asmenų registre patikrina įmonės įregistravimą ir kitus duomenis ir, įsitikina, kad įmonė atitinka Audito įstatymo 18, 19 ir 20 straipsnių reikalavimus:

1. Vadovaujantis Audito įstatymo 18 straipsniu audito įmonėse:
   - ne mažiau kaip 3/4 dalyvių turi būti auditoriai, valstybių narių auditoriai, audito įmonės ir (arba) valstybių narių audito įmonės;
   - vadovas turi būti auditorius arba valstybės narės auditorius;
   - jeigu yra sudaroma valdyba, daugiau kaip pusė valdybos narių turi būti auditoriai ir (arba) valstybių narių auditoriai.
2. Vadovaujantis Audito įstatymo 19 straipsniu, audito įmonės turi būti nepriekaištingos reputacijos. Audito įmonė laikoma nepriekaištingos reputacijos, jeigu:
   - šios įmonės dalyviai ir šioje įmonėje dirbantys auditoriai laikomi nepriekaištingos reputacijos;
   - ji nėra patraukta baudžiamojon atsakomybėn arba jos patronuojanti įmonė nėra patraukta baudžiamojon atsakomybėn.
3. Vadovaujantis Audito įstatymo 20 straipsniu audito įmonė privalo drausti savo civilinę atsakomybę profesinės civilinės atsakomybės draudimu. Jei audito įmonė atlieka auditą tik kitose negu viešojo intereso įmonėse, jos metinės profesinės civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 100 000 Lt. Jeigu audito įmonė atlieka auditą viešojo intereso įmonėse, jos profesinės civilinės atsakomybės draudimo suma turi būti ne mažesnė kaip 200 000 Lt vienam draudžiamajam įvykiui ir 500 000 Lt visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.

2014 metų pabaigoje audito įmonių sąraše buvo 173 audito įmonės (žr. 10 pav.). Palyginti su 2013 metais, 2014 metais audito įmonių skaičius sumažėjo 4,95 proc. Nuo 2003 metų pastebimas nuolatinis audito įmonių skaičiaus mažėjimas, kuris svyravo nuo 0,53 proc. iki 4,95 proc., išskyrus 2011 metais, kai audito įmonių skaičius padidėjo 0,53 proc.

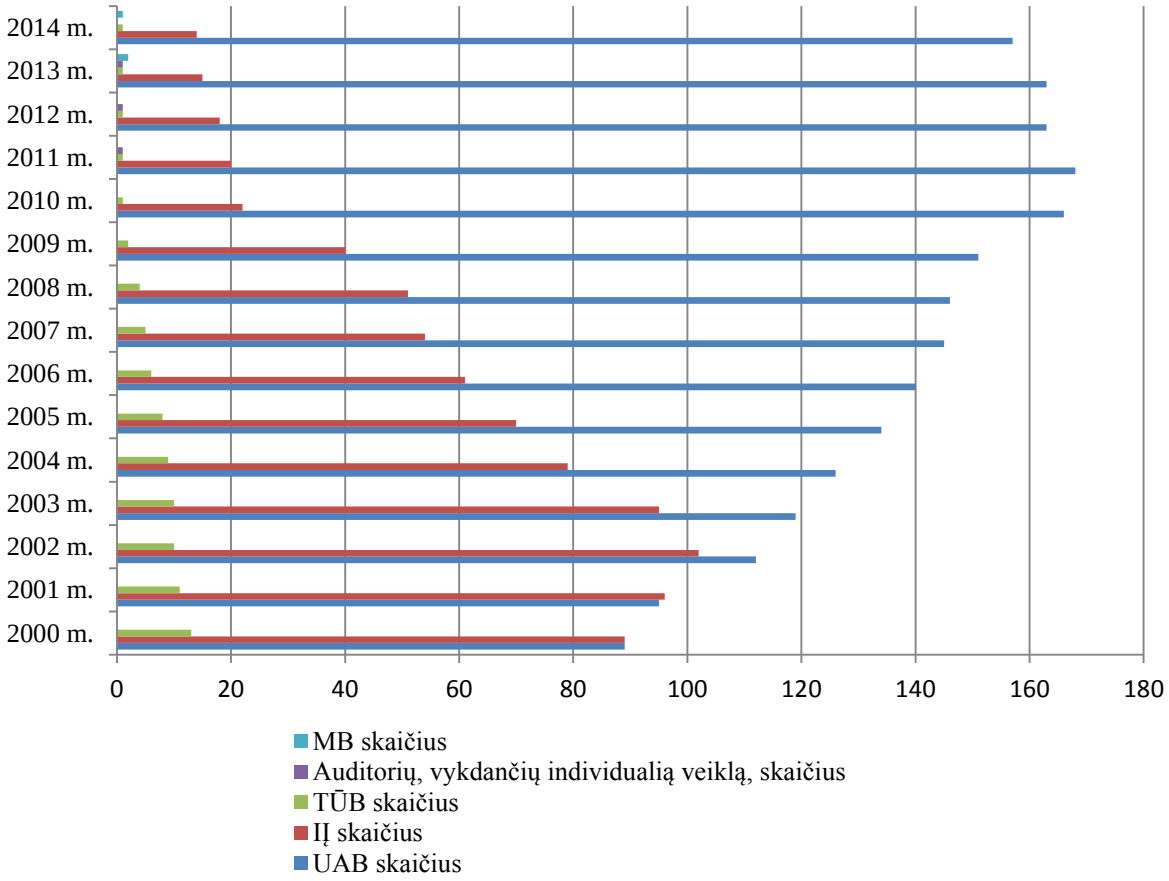
10 pav. Audito įmonių skaičiaus[7] pokytis 2000–2014 metais

2014 metais 90,75 proc. audito įmonių buvo uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB), 8,09 proc. – individualios įmonės (toliau – IĮ), 0,58 proc. – tikrosios ūkinės bendrijos ir 0,58 proc. – mažosios bendrijos (toliau – MB). 11 paveiksle matyti, kad nuo 2002 metų UAB skaičius nuolat didėjo, 2012–2013 metais nesikeitė, o 2014 metais beveik 4 proc. sumažėjo. IĮ skaičius didėjo tik iki 2002 metų, o po to pradėjo mažėti. 2014 metais, palyginti su 2002 metais, IĮ skaičius sumažėjo net 7,29 kartais. Audito įmonių IĮ ir TŪB skaičius mažėjo, o UAB skaičius didėjo ir dėl IĮ bei TŪB pertvarkymo į UAB, kas yra bendra juridinių asmenų teisinės formos keitimo tendencija. 2013 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymui, dvi audito įmonės, kurių teisinė forma buvo UAB, priėmė sprendimus pertvarkyti įmones į MB.

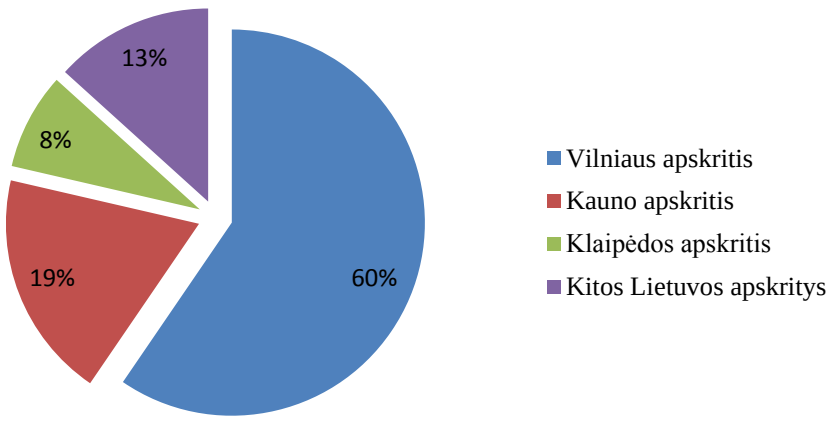
[7] Audito įmonių skaičius per ataskaitinius metus keičiasi, nes vienos įmonės įrašomos kitos – išbraukiamos iš audito įmonių sąrašo. Kad būtų pateikti palyginami duomenys, atliekant audito įmonių analizę buvo remiamasi į 2014-12-31 audito įmonių sąrašą įrašytų audito įmonių pateiktais duomenimis.

11 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal teisinę formą 2000–2014 metais

2014 metais 88 proc. audito įmonių buvo įkurta Lietuvos apskričių centruose ir šis skaičius, palyginti su 2013 metais, sumažėjo mažiau nei 1 proc. Lietuvos apskrityse, išskyrus apskričių centrus, 2014 metais Lietuvos apskrityse (išskyrus apskričių centrus) įkurtų audito įmonių skaičius padidėjo: 2014 metais buvo įkurta beveik 4 proc. daugiau audito įmonių nei 2013 metais. 12 paveiksle matyti audito įmonių pasiskirstymas pagal Lietuvos apskritis.

12 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal Lietuvos apskritis 2014 metais

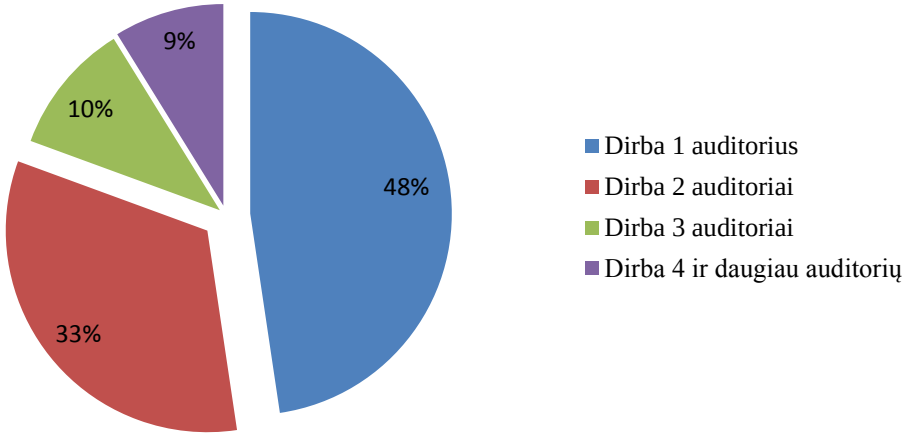
Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme numatyti kriterijai, kuriais įmonės skirstomos į vidutines, mažas ir labai mažas. Vadovaujantis minėtu įstatymu vidutinė įmonė yra įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: įmonės metinės pajamos neviršija 138 mln. litų arba

įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 93 mln. litų. Mažomis įmonėmis laikomos įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 50 darbuotojų ir kurių finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: įmonės metinės pajamos neviršija 24 mln. litų arba įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 17 mln. litų. Labai maža įmonė tai įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 darbuotojų ir kurios finansiniai duomenys atitinka bent vieną iš šių sąlygų: įmonės metinės pajamos neviršija 7 mln. litų arba įmonės balanse nurodyto turto vertė neviršija 5 mln. litų.

Kaip ir 2013 metais, 2014 metais Lietuvoje veikė 98 proc.[8] labai mažų audito įmonių[9], todėl net 48 proc. audito įmonių dirbo tik po vieną auditorių (žr. 13 pav.), nors 2014 metais, palyginti su 2013 metais, tokių audito įmonių skaičius sumažėjo 10 proc. Tačiau palyginti su 2013 metais, 2014 metais 10 proc. padidėjo audito įmonių, kuriose dirba 2 ir daugiau auditorių, skaičius. Audito įmonių, kuriose dirba 1 auditorius, skaičiaus mažėjimą ir audito įmonių, kuriose dirba 2 ir daugiau auditorių, skaičiaus didėjimą iš dalies lėmė tai, kad audito įmonės, siekdamos įgyvendinti Tarptautinio kokybės kontrolės standarto reikalavimus, priima sprendimus samdyti auditorius, kurie vykdytų užduoties kokybės kontrolės peržiūrą prieš auditoriaus išvados pasirašymą, nuolatinius audito įmonės kokybės kontrolės sistemos svarstymus ir vertinimus, įskaitant bent vienos užbaigtos užduoties patikrinimą, kuris atliekamas ne rečiau kaip kas trejus metus.

Lietuvoje veikia keturios didžiosios audito įmonės[10] (UAB „DELOITTE LIETUVA“, UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „ERNST & YOUNG BALTIC“, „KPMG Baltics“, UAB ir uždaroji akcinė bendrovė „PricewaterhouseCoopers“), kuriose dirbančių auditorių skaičius 2014 metais svyravo nuo 4 iki 13 ir palyginti su 2013 metais nesikeitė.

13 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditorių skaičių 2014 metais

2014 metais, palyginti su 2013 metais, darbuotojų skaičius[11] išliko beveik nepakitęs: kaip ir 2013 metais didžiausią dalį sudarė audito įmonės, kuriose dirba 2–5 darbuotojai – 46 proc., mažiausiai yra 1 darbuotoją turinčių įmonių – 13 proc.

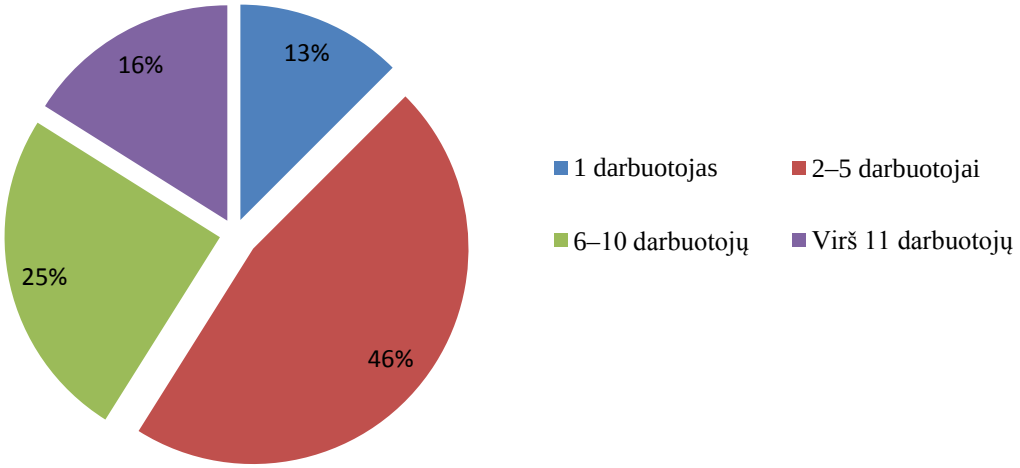
[8] Į šiuos skaičiavimus nėra įtraukti trijų audito įmonių duomenys, nes dvi audito įmonės buvo įrašytos į audito įmonių sąrašą metų pabaigoje, todėl jos privalo teikti tik 2015 metų finansines ataskaitas. Viena audito įmonė pateikė ne visus duomenis už 2014 metus.

[9] Atkreipiame dėmesį į tai, kad skirstant audito įmones pagal dydžius buvo atsižvelgta tik į audito įmonėse dirbančių darbuotojų skaičių ir metines audito įmonių pajamas, todėl gali būti nedidelė paklaida. LAR, skirstydami audito įmones į dydžius, neturi galimybės įvertinti, kokios audito įmonės balanse nurodyto turto vertės, nes tokia informacija nėra teikiama.

[10] Teikiant informaciją apie didįjį audito įmonių ketvertą, teikiama informacija apie šias audito įmones: UAB „DELOITTE LIETUVA“, UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ „ERNST & YOUNG BALTIC“, „KPMG Baltics“, UAB ir uždaroji akcinė bendrovė „PricewaterhouseCoopers“.

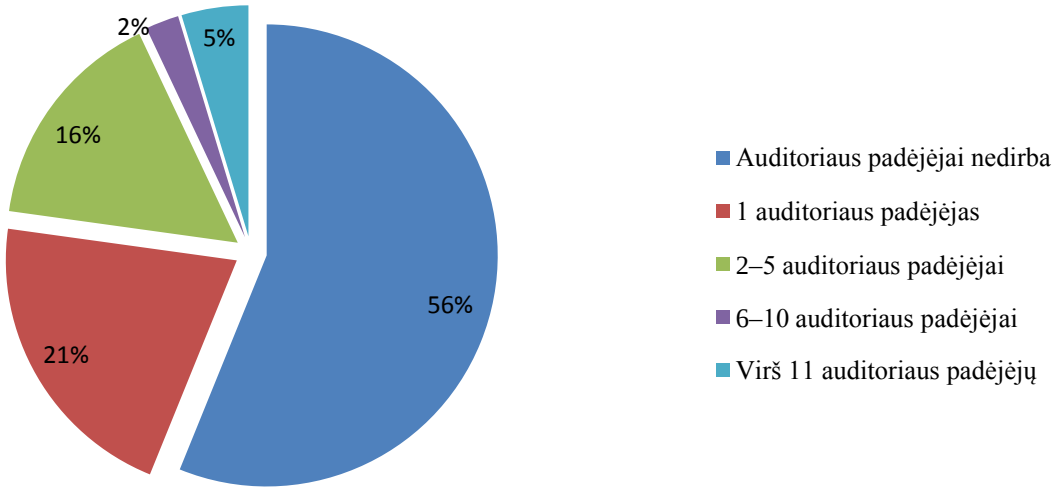
[11] Į šiuos skaičiavimus nėra įtraukti dviejų audito įmonių duomenys, nes jos buvo įrašytos į audito įmonių sąrašą metų pabaigoje, todėl jos privalo teikti tik 2015 metų finansines ataskaitas.

14 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių darbuotojų skaičių 2014 metais

2014 metais audito įmonių, kuriose dirbo į LAR tvarkomą auditoriaus padėjėjų sąrašą įtraukti auditoriaus padėjėjai, skaičius siekė 44 proc. visų audito įmonių. Palyginti su 2013 metais, 2014 metais audito įmonių, kuriose auditoriaus padėjėjai nedirbo, skaičius nežymiai sumažėjo. 2014 metais, palyginti su 2013 metais, audito įmonių, kuriose dirba 2–5 audito padėjėjai, ir audito įmonių, kuriose dirba 6–10 auditoriaus padėjėjų, skaičius atitinkamai sumažėjo po 1 proc., o audito įmonių, kuriose dirba 11 ir daugiau auditoriaus padėjėjų, skaičius padidėjo 1 proc. Palyginti su 2013 metais, 2014 metais audito įmonių, kuriose dirba 1 auditoriaus padėjėjas, skaičius beveik 2 proc. padidėjo. 15 paveiksle matyti audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditoriaus padėjėjų skaičių.

15 pav. Audito įmonių pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditoriaus padėjėjų skaičių 2014 metais

Palyginti su 2013 metais, 2014 metais sumažėjo audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, ir didžiojo ketverto audito įmonėse dirbančių auditoriaus padėjėjų skaičius – atitinkamai 2 ir 5 proc. O audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, ir audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, padidėjo dirbančių auditoriaus padėjėjų skaičius – atitinkamai 9 ir 33 proc. Be to, panaši tendencija pastebėta ir dirbančių darbuotojų atžvilgiu: audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, jų skaičius sumažėjo 4 proc., o audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, ir audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, jų skaičius padidėjo – atitinkamai 6 ir 32 proc. Didžiojo ketvirto įmonėse dirbančių darbuotojų skaičius padidėjo beveik 1 proc.

5. INFORMACIJA APIE ATLIKTUS AUDITUS IR PAREIKŠTAS AUDITORIŲ NUOMONES APIE FINANSINES ATASKAITAS

Auditas – tai nepriklausomas audituojamos įmonės finansinių ataskaitų patikrinimas ir auditoriaus išvados pateikimas vadovaujantis teisės aktų, reglamentuojančių finansinių ataskaitų audito atlikimą, reikalavimais. Audito tikslai – nustatyti, ar:

1. finansinės ataskaitos visais reikšmingais atvejais teisingai parodo audituojamos įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal teisės aktus, reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą;
2. metiniame pranešime (konsoliduotajame metiniame pranešime) arba įmonės veiklos ataskaitoje (jeigu pagal teisės aktų reikalavimus jie rengiami) pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų (metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų) duomenis.

Auditą gali atlikti tik auditorius, kuris dirba audito įmonėje arba audito veikla verčiasi savarankiškai, ir valstybių narių bei valstybių ne narių auditorius, kuriam teisė atlikti auditą suteikta Audito įstatymo nustatyta tvarka.

Audito įstatyme yra numatyta, kad auditorius privalo:

- atlikdamas auditą, vadovautis įstatymais ir kitais teisės aktais, tarptautiniais audito standartais;
- laikytis Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytų profesinės etikos principų;
- atlikęs auditą, pateikti auditoriaus išvadą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu, auditas privalomas:

- valstybės ir savivaldybės įmonėse;
- viešojo intereso įmonėse (akcinės bendrovės (toliau – AB), kurios vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje; bankai ir Centrinė kredito unija; finansų maklerio įmonės; kolektyvinio investavimo subjektai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme; pensijų fondai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme; profesinių pensijų fondai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatyme; kolektyvinio investavimo subjektų ir (arba) pensijų fondo (fondų) valdymo įmonės ir pensijų asociacijos; draudimo įmonės ir perdraudimo įmonės; Lietuvos centrinis vertybinių popierių depozitoriumas ir reguliuojamos rinkos operatorius);
- AB;
- UAB, kuriose akcininkė yra valstybė ir (arba) savivaldybė;
- UAB, kooperatinėse bendrovėse (kooperatyvuose), ŪB, kuriose visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarosios akcinės bendrovės, jeigu jų ne mažiau kaip du rodikliai paskutinę finansinių metų dieną viršija šiuos dydžius:
    - pardavimo grynosios pajamos per ataskaitinius finansinius metus – 12 mln. litų;
    - balanse nurodyto turto vertė – 6 mln. litų;
    - vidutinis metinis darbuotojų skaičius pagal sąrašą per ataskaitinius finansinius metus – 50.

Auditas taip pat gali būti atliekamas ir kitose įmonėse, jei tai numatyta kituose įstatymuose, įmonių įstatuose ar dėl kitų priežasčių.

Remiantis valstybės įmonės Registrų centro duomenimis 2014 m. gruodžio 31 d. neišregistruotų juridinių asmenų skaičius[12] Lietuvoje siekė 221 834, o 2013 m. gruodžio 31 d. –

[12] Į šį skaičių įtrauktos įmonės, kurių teisinis statusas valstybės įmonės Registrų centro tvarkomame juridinių asmenų registre yra likviduojamas, pertvarkomas, bankrutuojantis, restruktūrizuojamas, reorganizuojamas ir kiti

211 456. Palyginus bendrą neišregistruotų juridinių asmenų, kuriems auditas gali būti privalomas pagal teisės aktus arba neprivalomas, skaičių su bendru audituotų įmonių, kurioms auditas privalomas pagal teisės aktus arba neprivalomas, skaičiumi, 2014 metais buvo audituota 1,66 proc. visų neišregistruotų juridinių asmenų, 2013 metais – 1,71 proc.

2014 metais, palyginti su 2013 metais, visų atliekamų auditų[13] skaičius padidėjo 2 proc. 1 lentelėje matyti informacija apie atliktų metinių auditų[14] skaičiaus pokytį procentais pagal audituotų įmonių formas 2013–2014 metais.

1 lentelė. 2013 ir 2014 metais atliktų metinių auditų skaičius Lietuvoje ir atliktų metinių auditų skaičiaus pokytis procentais pagal audituotų įmonių formas

Įmonės forma	2014 metai	2013 metai	Pokytis, proc.
Viešojo intereso įmonėse	162	178	-9
Kitose AB	208	201	3
Valstybės ir savivaldybių įmonėse	146	155	-6
UAB, kurioms privalomas auditas	2 164	1 977	9
Kitose įmonėse, kurioms privalomas auditas[15]	182	241	-24
Kitose įmonėse[16]	1 064	861	24
Iš viso	**3 926**	**3 613**	**9**

2014 metais, kaip ir kiekvienais metais, daugiausiai viešojo intereso įmonių metinių auditų atliko didysis audito įmonių ketvertas – 87,80 proc. Tačiau palyginti su 2013 metais, šis skaičius sumažėjo beveik 5 proc. Audito įmonės, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, atliko 10,37 proc. visų metinių auditų. Pastarasis skaičius, palyginti su 2013 metais, padidėjo beveik du kartus. Audito įmonės, kuriose dirba 1 auditorius, atliko 1,22 proc., o audito įmonės, kuriose dirba 2 auditoriai, – 0,61 proc. visų metinių viešojo intereso įmonių auditų. Atliktų metinių auditų skaičius įmonėse, kurioms privalomas auditas[17], tarp audito įmonių, pagal jose dirbančių auditorių skaičių pasiskirto panašiai (žr. 16 pav.) kaip ir 2013 metais. 2014 metais audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, atliekamų auditų skaičius įmonėse, kurioms privalomas auditas, buvo atlikta 16 proc. visų auditų, keturiose didžiosiose audito įmonėse – 28 proc. Audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, buvo atliktas didžiausias auditų skaičius – 35 proc. ir šis skaičius, palygintu su 2013 metais, padidėjo 1 proc.

---

teisiniai statusai nurodyti valstybės įmonės Registrų centro interneto puslapyje http://www.registrucentras.lt/jar/p/.

[13] Į šį auditų skaičių yra įtraukti metiniai auditai atlikti Lietuvoje ir užsienyje, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditai, tarpiniai auditai.

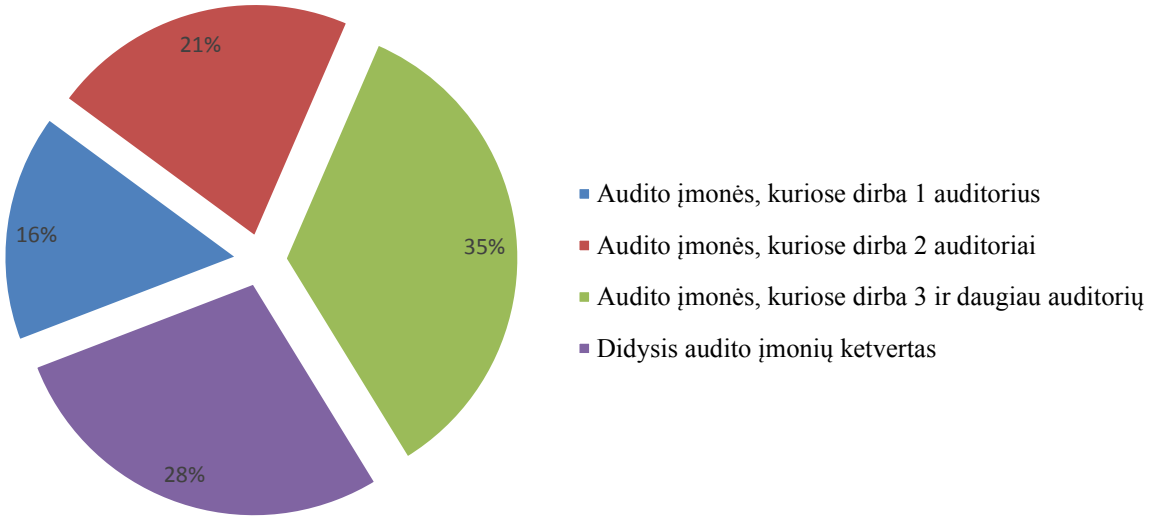
[14] Į šį metinį auditų skaičių neįtraukti atlikti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditai ir auditai atlikti užsienio šalyse.

[15] Kooperatinės bendrovės (kooperatyvai), tikrosios ūkinės bendrijos ir komanditinės ūkinės bendrijos, kuriose visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarosios akcinės bendrovės.

[16] Įmonės, kurioms auditas pagal teisės aktus, yra neprivalomas.

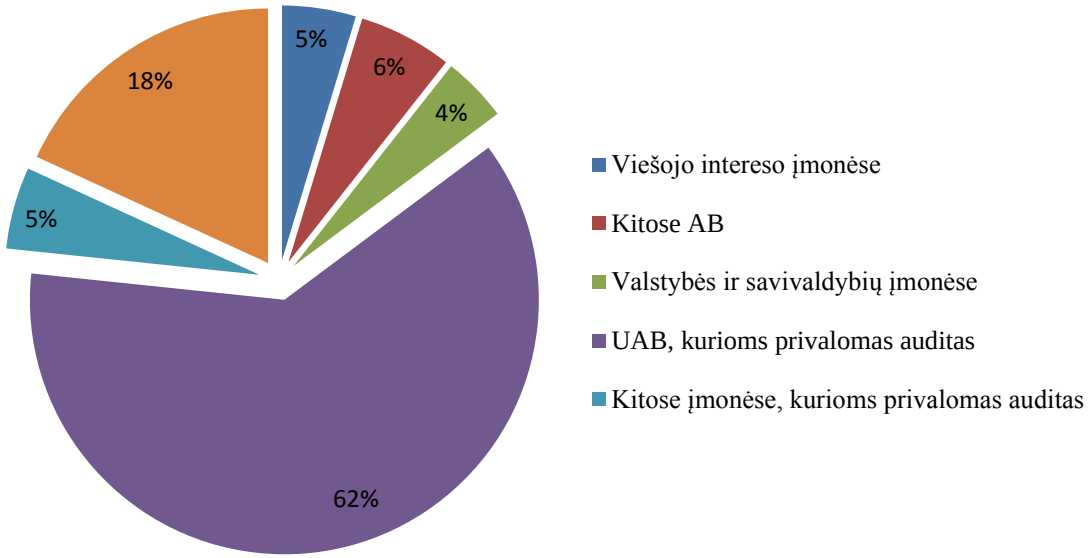
[17] Įmonės, kurioms pagal teisės aktus privalomas auditas: kitos AB, valstybės ir savivaldybių įmonės, UAB, kurioms privalomas auditas, kitos įmonės, kurioms privalomas auditas.

16 pav. Atliktų metinių auditų skaičiaus įmonėse, kurioms privalomas auditas, pasiskirstymas pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių 2014 metais

17 paveiksle matyti atliktų metinių auditų pasiskirstymas pagal audituojamų įmonių formas. 2014 metais, kaip ir kiekvienais metais, daugiausia metinių auditų, t. y. 62 proc. visų atliktų metinių auditų, buvo atlikta UAB, kurioms privalomas auditas. Palyginti su 2013 metais, šis skaičius padidėjo 7 proc. Tačiau auditų įmonėse, kurioms auditas neprivalomas, skaičius sumažėjo daugiau nei 5 proc. Visi kiti rodikliai nežymiai pasikeitė.

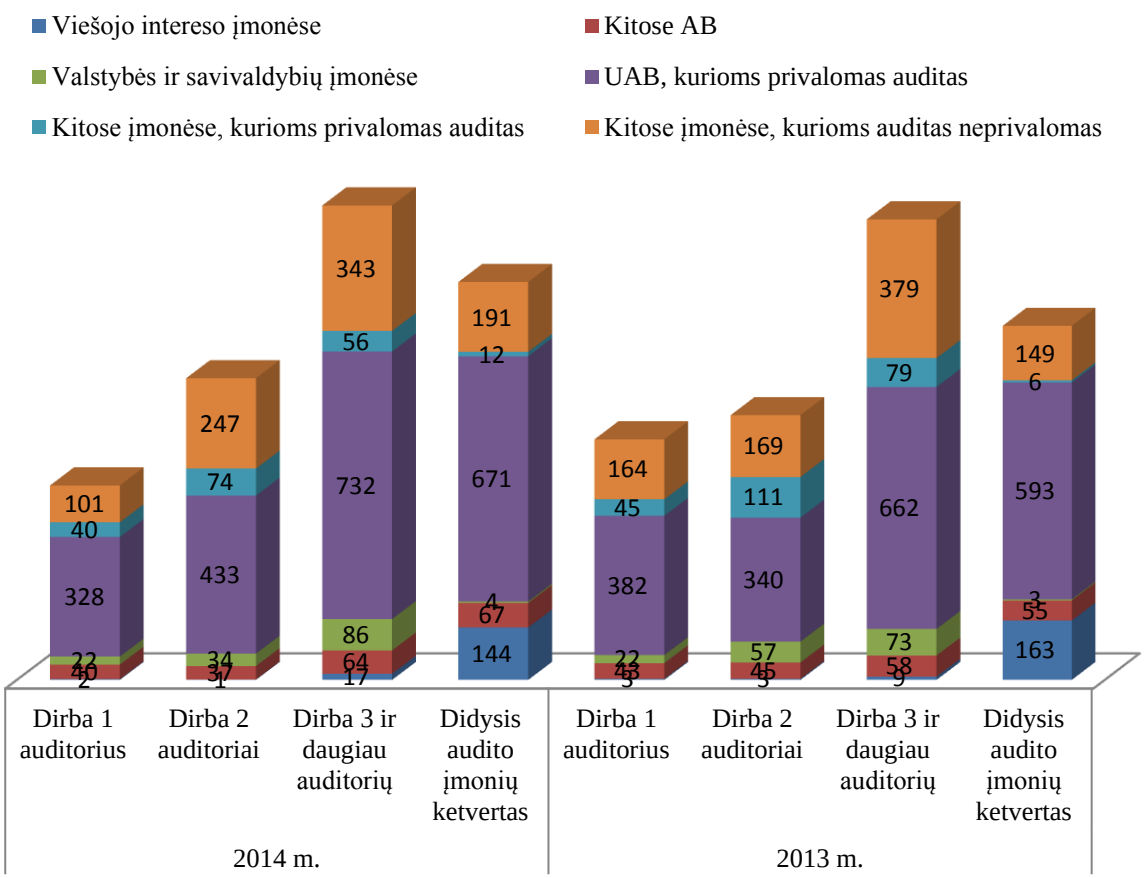
17 pav. Atliktų metinių auditų skaičiaus pasiskirstymas pagal audituojamų įmonių formas 2014 metais

18 paveiksle matyti atliktų metinių auditų skaičius pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių ir audituotų įmonių formas 2014 ir 2013 metais. 2014 metais, palyginti su 2013 metais, pastebima, kad ir toliau ženkliai mažėjo audito įmonių, kuriose dirba 1 auditorius, atliktų auditų skaičius: daugiausia sumažėjo UAB, kurioms privalomas auditas, auditų skaičius – 14,1 proc. ir kitose įmonėse, kurioms auditas neprivalomas auditas, auditų skaičius – 38 proc. Palyginti su 2013 metais, audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, 33 proc. sumažėjo kitose įmonėse, kurioms auditas privalomas, atliktų auditų skaičius, tačiau labai padidėjo UAB, kurioms privalomas auditas, auditų skaičių – 27 proc. ir kitose įmonėse, kurioms auditas

neprivalomas, atliktų auditų skaičius. Palyginti su 2013 metais, audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, 10,57 proc. padidėjo UAB, kurioms privalomas auditas ir 10,34 proc. kitose AB atliekamų auditų skaičius, tačiau sumažėjo kitose įmonėse, kurioms privalomas auditas, ir įmonių, kurioms auditas neprivalomas, atliktų auditų skaičius – atitinkamai 29 ir 10 proc. 2014 metais, palyginti su 2013 metais, padidėjo atliekamų auditų skaičius, ypač UAB, kurioms auditas privalomas – 13 proc., o sumažėjo tik viešojo intereso įmonės atliekamų auditų skaičius – 12 proc.

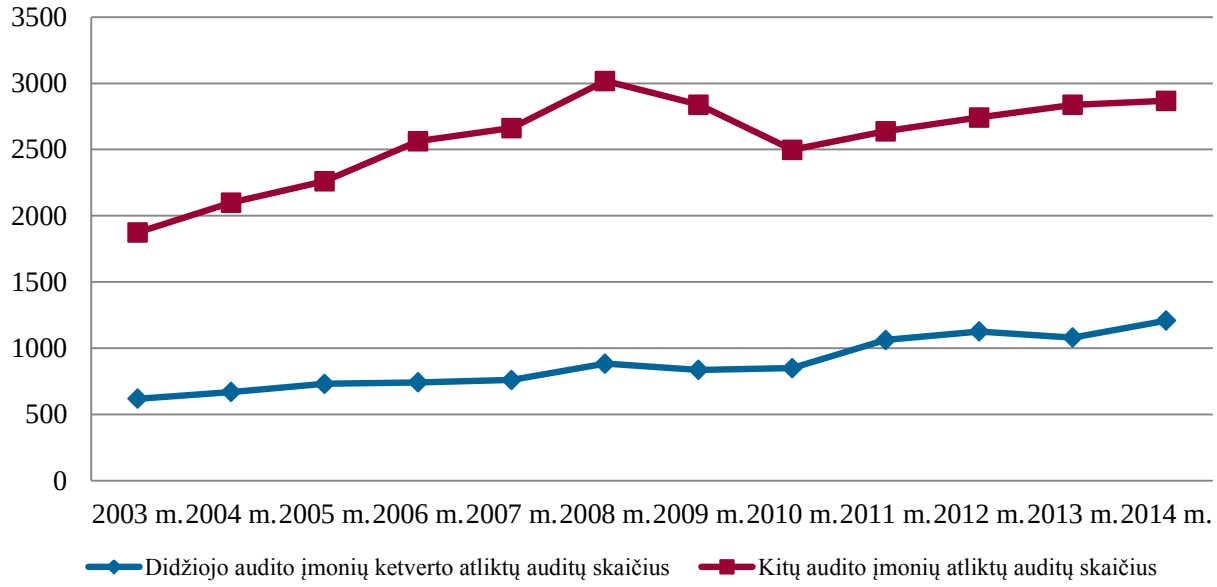
18 pav. Atliktų metinių auditų skaičius pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių ir audituotų įmonių formas 2013 ir 2014 metais

Keturiose didžiosiose audito įmonėse atliekamų auditų skaičius tolygiai didėjo nuo 2010 iki 2013 metų, kai jis sumažėjo 4 proc., tačiau 2014 metais pastebimas teigiamas pokytis – rodiklis padidėjo 7 proc. Kitose audito įmonėse[18] atliekamų auditų skaičius nuo 2011 metų nuolat didėjo ir didžiausias audito įmonių atliekamų auditų skaičiaus pokytis pastebimas 2011 metais, kai atliekamų auditų skaičius padidėjo 5,6 proc. 2013 metais šis rodiklis šiek tiek sumažėjo, tačiau 2014 metais jis vėl padidėjo apie 5 proc. 19 paveiksle matyti audito įmonių atliktų auditų skaičiaus palyginimas nuo 2003 iki 2014 metų.

[18] Visos audito įmonės, išskyrus didįjį audito įmonių ketvertą.

19 pav. Audito įmonių atliktų auditų skaičiaus palyginimas nuo 2003 iki 2014 metų

Siekiant užtikrinti, kad auditas būtų atliktas visose įmonėse, kuriose privalomas, ir būtų laikomasi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo nuostatų, nuo 2012 m. sausio 1 d. valstybės įmonė Registrų centras pradėjo taikyti įdiegtą sistemą, kuri pagal nustatytus kriterijus ir pateikiamus finansinių ataskaitų duomenis, tikrina, ar yra privalomas finansinių ataskaitų auditas. Jeigu finansinių ataskaitų auditas yra privalomas, tačiau prie finansinių ataskaitų rinkinio nepateikiama auditoriaus išvada, ataskaitas pateikęs asmuo gauna pranešimą, kad privalo pateikti ir auditoriaus išvadą. Informacija, kad finansinių ataskaitų auditas yra privalomas, tačiau auditoriaus išvada nebuvo pateikta, skelbiama viešai ir pabaigus finansinių ataskaitų pateikimo procesą. Ši tikrinimo sistema neužtikrina, kad įmonės laikytųsi Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo nuostatų ir finansines ataskaitas arba konsoliduotas finansines ataskaitas (toliau kartu – finansinės ataskaitos, jeigu nenurodyta kitaip) pateiktų su auditoriaus išvada, nes šiuo metu valstybės įmonė Registrų centras neturi galimybių nepriimti neaudituotų finansinių ataskaitų, kurioms auditas pagal teisės aktus privalomas.

Rengiant ir teikiant auditoriaus išvadą (jei reikalinga ir audito ataskaitą), nuo 2012 m. sausio 1 d. įsigaliojo dar viena naujovė, kad įmonės kartu su finansinių ataskaitų rinkiniu turi pateikti ir auditoriaus išvadą bei audito ataskaitą, kurios turi būti pasirašytos auditą atlikusio auditoriaus kvalifikuotu sertifikatu patvirtintu elektroniniu parašu. Šia priemone yra siekiama užtikrinti valstybės įmonei Registrų centrui pateikiamos informacijos teisingumą.

Vadovaujantis Audito įstatymu, auditorius atlikęs auditą, privalo pateikti auditoriaus išvadą. Auditoriaus išvada – tai dokumentas, kuriame auditorius, kitos valstybės narės auditorius arba valstybės ne narės auditorius, be kitų privalomų dalykų, pareiškia savo nuomonę apie audituotas finansines ataskaitas.

Auditoriaus išvadą sudaro:

- Įžanga. Joje nurodomas audito objektas – finansinės ataskaitos – ir teisės aktai, kuriais vadovaujantis buvo parengtos finansinės ataskaitos.
- Audito aprašomoji dalis. Joje nurodoma, pagal kokius audito standartus buvo atliktas auditas.
- Auditoriaus nuomonė. Joje nurodoma, ar finansinės ataskaitos visais reikšmingais atvejais teisingai parodo įmonės arba įmonių grupės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų

srautus pagal buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus. Auditoriaus nuomonė gali būti teigiama, sąlyginė, neigiama arba, jeigu auditorius negali pareikšti nuomonės, – atsisakymas pareikšti nuomonę.

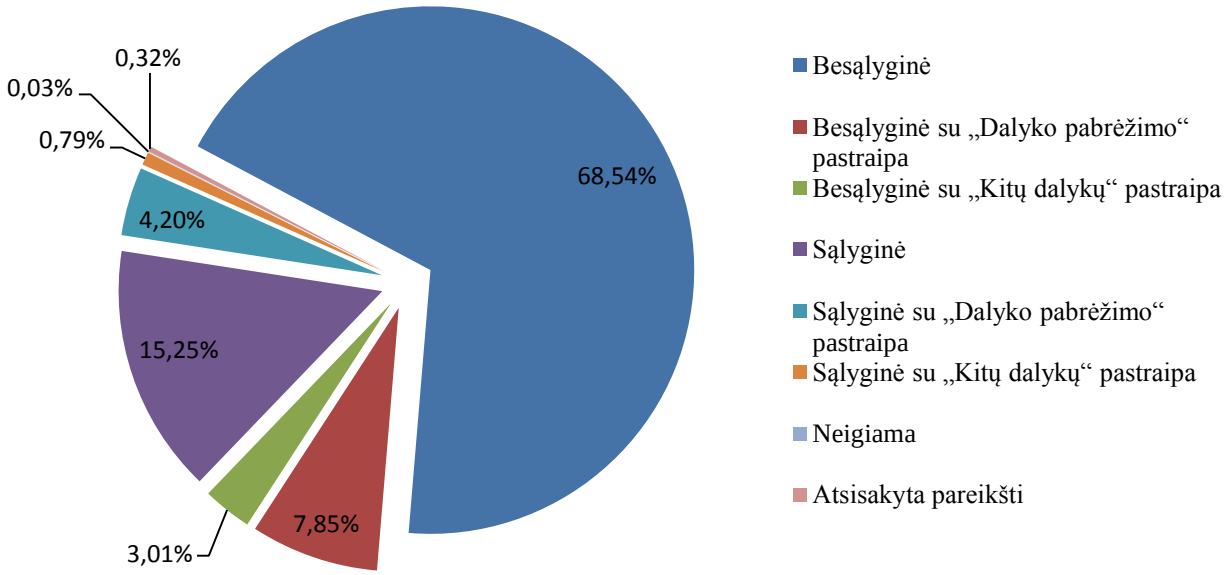
- Nuoroda į dalykus. Dalykai, į kuriuos auditoriai atkreipia dėmesį, bet dėl jų nekeičia savo nuomonės.
- Nuomonė, ar įmonės metiniame pranešime (konsoliduotajame metiniame pranešime) pateikti finansiniai duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų duomenis, – jeigu audituojama įmonė turi rengti metinį pranešimą teisės aktų nustatyta tvarka, arba nuomonė, ar įmonės veiklos ataskaitoje pateikti duomenys atitinka metinių finansinių ataskaitų duomenis, – jeigu audituojama įmonė turi pateikti veiklos ataskaitą teisės aktų nustatyta tvarka arba veiklos ataskaitą parengia savo nuožiūra.

Reikalavimus auditoriaus išvadai reglamentuoja ne tik Audito įstatymas, bet taip pat tarptautiniai audito standartai, kuriuose pateikiama papildoma informacija, reikalinga auditoriaus išvados rengimui. Vadovaujantis tarptautiniais audito standartais auditoriaus nuomonės gali būti skirstomos į:

- Besalyginė;
- Besalyginė su „Dalyko pabrėžimo“ pastraipa;
- Besalyginė su „Kitų dalykų“ pastraipa;
- Sąlyginė;
- Sąlyginė su „Dalyko pabrėžimo“ pastraipa;
- Sąlyginė su „Kitų dalykų“ pastraipa;
- Neigiama;
- Atsisakyta pareikšti nuomonę.

Kaip ir kiekvienais metais, daugiausia pareiškiama besąlyginių nuomonių, kurių skaičius sudaro 79,4 proc. proc. visų pareikštų auditoriaus nuomonių. 20 paveiksle matyti auditorių pareikštų nuomonių pasiskirstymas pagal auditoriaus išvadose apie finansines ataskaitas pareikštos nuomonės tipą 2014 metais.

20 pav. Auditorių pareikštų nuomonių pasiskirstymas pagal auditoriaus išvadose apie finansines ataskaitas pareikštos nuomonės tipą 2014 metais

2014 metais visų pareikštų nuomonių skaičius pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių pasiskirsto taip: audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, auditoriai pareiškė

11,29 proc. besąlyginių nuomonių[19] ir 3,41 proc. modifikuotų nuomonių[20], audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, – 17,37 proc. besąlyginių nuomonių ir 5,60 proc. modifikuotų nuomonių, audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, – 27,78 proc. besąlyginių nuomonių ir 9,28 proc. modifikuotų nuomonių, keturiose didžiosiose audito įmonėse – 22,97 proc. besąlyginių nuomonių ir 2,30 proc. modifikuotų nuomonių.

Tarptautiniuose audito standartuose numatyta, kad auditorius turi modifikuoti nuomonę auditoriaus išvadoje tada, kai:

- auditorius padaro išvadą, kad, remiantis gautais audito įrodymais, finansinės ataskaitos kaip visuma yra reikšmingai iškraipytos; arba
- auditorius negali surinkti pakankamų tinkamų audito įrodymų, kuriais remdamasis galėtų padaryti išvadą, kad finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos.

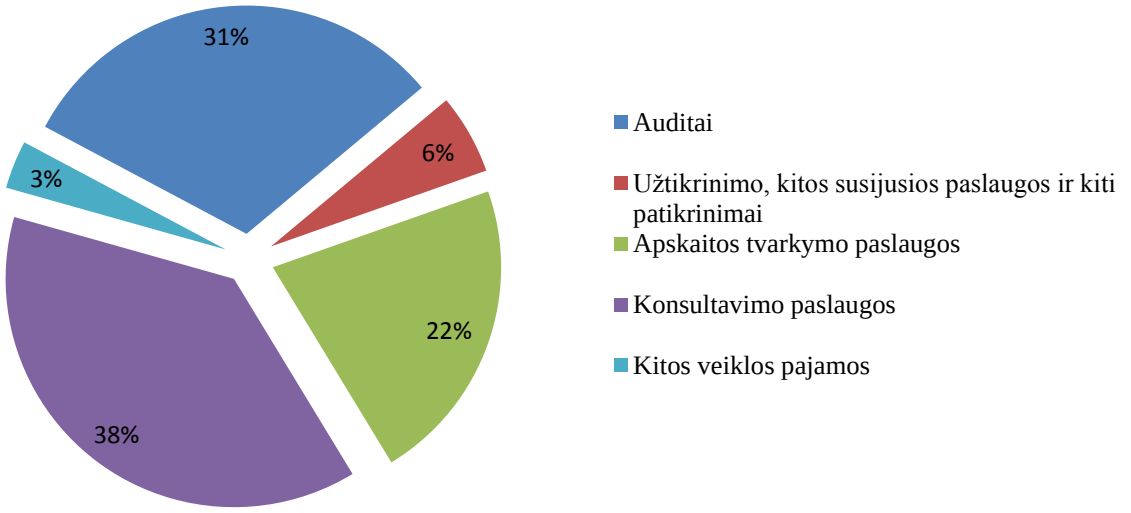
6. INFORMACIJA APIE AUDITO ĮMONIŲ PAJAMAS IR AUDITUI SKIRIAMUS IŠTEKLIUS

Vadovaujantis Audito įstatymu, audito įmonės turi teisę verstis šia veikla:

- atlikti auditą;
- teikti užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas;
- verstis kita veikla, neprieštaraujančia Buhalterių profesionalų etikos kodekse nustatytiems profesinės etikos principams.

2014 metais audito įmonių pajamos siekė daugiau kaip 184 mln. Lt. Palyginti su 2013 metais, 2014 metais audito įmonių pajamos padidėjo. Daugiausiai padidėjo audito įmonių pajamos, gaunamos už apskaitos tvarkymą – 52,33 proc. ir už užtikrinimo paslaugas, kitas susijusias paslaugas ir kitus patikrinimus – 15,35 proc. Nors ir nežymiai, 3,56 proc. padidėjo audito įmonių pajamos gaunamos už atliktus auditus. Palyginti su 2013 metais, kai 4,08 proc. padidėjo audito įmonių pajamos gaunamos už apskaitos tvarkymą, 2014 metais šios pajamos nežymiai sumažėjo – 0,13 proc. 21 paveiksle matyti audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal veiklos sritis.

21 pav. Audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal veiklos sritis 2014 metais

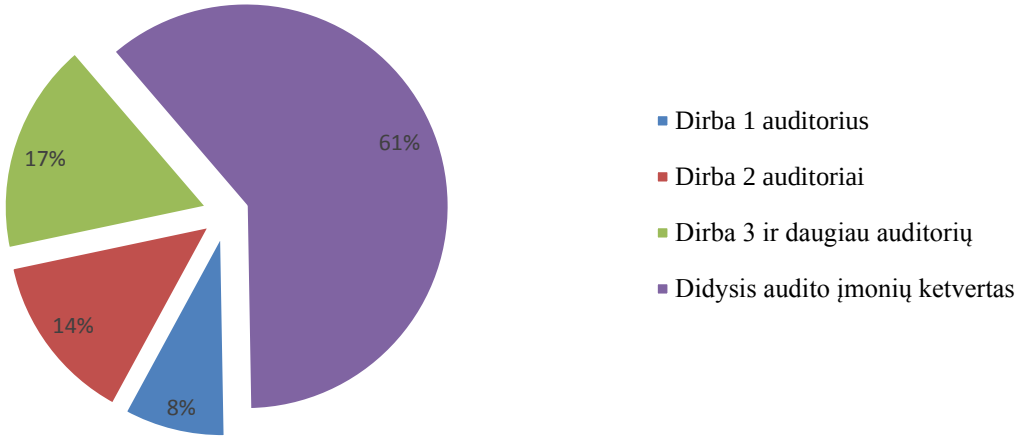

[19] Į šį skaičių taip pat yra įtrauktos besąlyginės nuomonės su „Dalyko pabrėžimo“ pastraipa ir besąlyginės nuomonės su „Kitų dalykų“ pastraipa.

[20] Modifikuotoms nuomonėms priskiriama: sąlyginė nuomonė, sąlyginė nuomonė su „Dalyko pabrėžimo“ pastraipa, sąlyginė nuomonė su „Kitų dalykų“ pastraipa, neigiama nuomonė, atsisakymas pareikšti nuomonę.

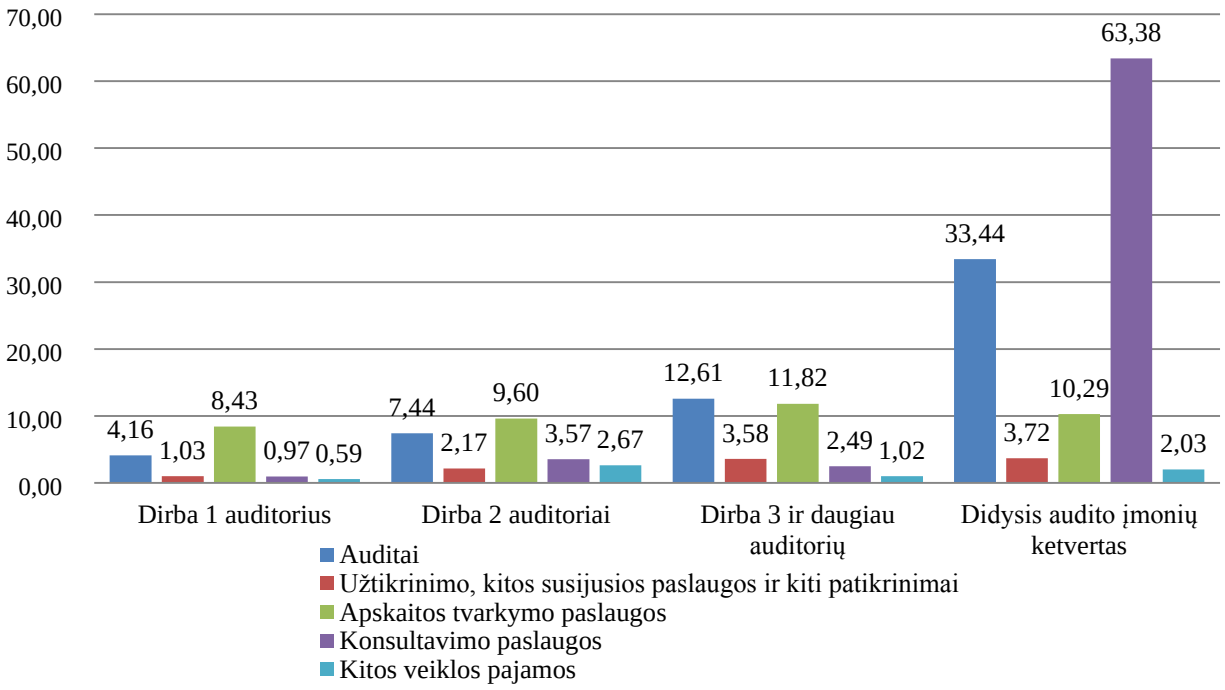
Analizuojant audito įmonių pajamų pasiskirstymą pagal jose dirbančių auditorių skaičių pastebėta, kad, palyginti su 2013 metais, 17, 5 proc. sumažėjo pajamos audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, ir 13,18 proc. audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių. Tačiau beveik du kartus išaugo audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, pajamos. Taip pat 6,29 proc. padidėjo ir didžiojo audito įmonių ketverto pajamos. 22 paveiksle matyti audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditorių skaičių.

22 pav. Audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal jose dirbančių auditorių skaičių 2014 metais

23 paveiksle matyti audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal veiklos rūšis ir audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių.

23 pav. Audito įmonių pajamų pasiskirstymas pagal veiklos rūšis ir audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių 2014 metais

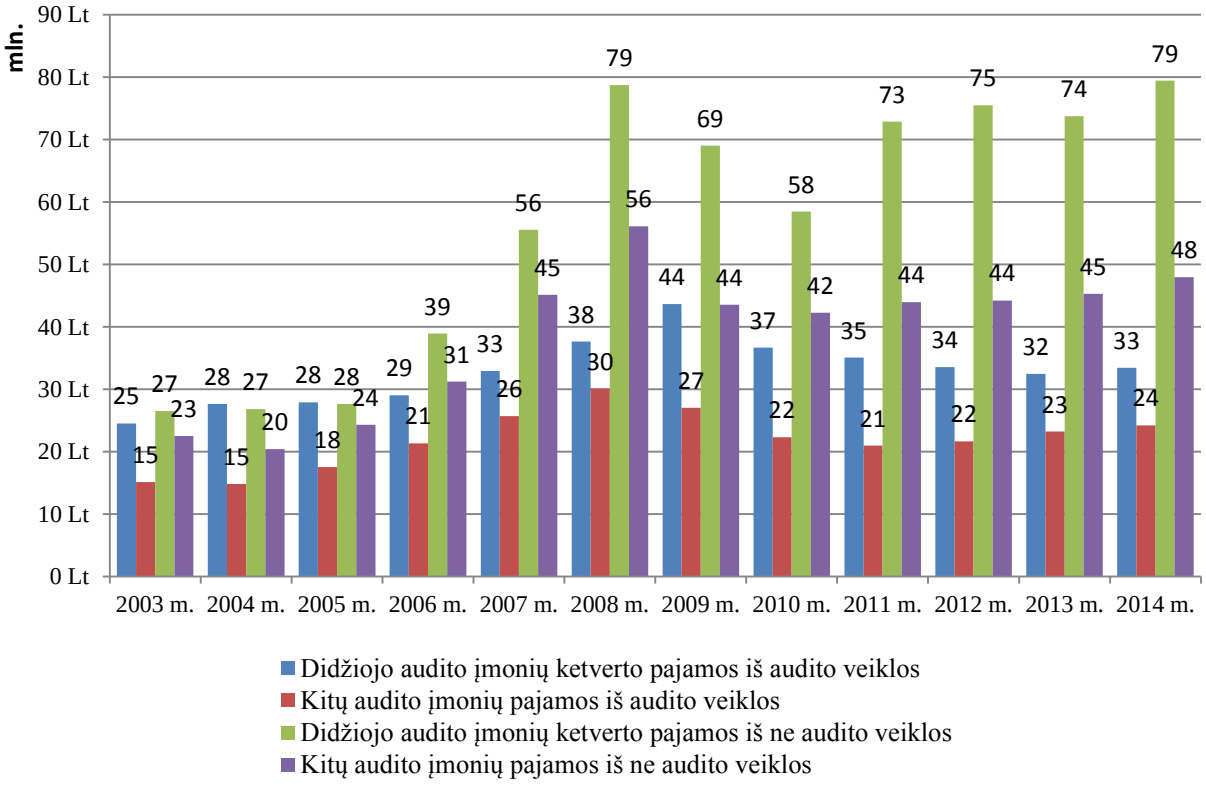

2014 metais, palyginti su 2013 metais, pastebima, kad audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, mažėjo visų veiklos sričių pajamos: iš audito – 13,41 proc., užtikrinimo, kitų susijusių paslaugų ir kitų patikrinimų – 9,83 proc., apskaitos tvarkymo – 16,56 proc., konsultavimo paslaugų – 10,81 proc., kitos veiklos pajamos – 49,15 proc. Priešingai negu audito

įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, didėjo visų veiklos sričių pajamos: iš audito – 37,45 proc., apskaitos tvarkymo – 64,01 proc., o visos kitos pajamos – daugiau nei 3 kartus. Audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, didėjo pajamos iš užtikrinimo, kitų susijusių paslaugų ir kitų patikrinimų – 10,54 proc. ir kitos veiklos pajamos – 15,22 proc., tačiau mažėjo pajamos iš audito – 16,87 proc. ir konsultavimo paslaugų – 49,95 proc. Keturiose didžiosiose audito įmonėse nežymiai sumažėjo užtikrinimo, kitų susijusių paslaugų ir kitų patikrinimų pajamos – 1,20 proc., tačiau labai sumažėjo kitos veiklos pajamos – 24,51 proc. Pajamos iš audito šiose įmonėse padidėjo 3 proc., apskaitos tvarkymo 2,71 proc. ir konsultavimo paslaugų – 10,71 proc.

24 paveiksle matyti audito įmonių audito pajamų, gautų nuo 2003 iki 2014 metų, palyginimas. Didžiojo audito įmonių ketverto pajamos iš audito iki 2009 metų vien tik didėjo, tačiau nuo 2010 metų jos pradėjo mažėti, didžiausias minėtų pajamų sumažėjimas pastebimas 2013 metais, tačiau 2014 metais jos nežymiai padidėjo. Kitų audito įmonių[21] pajamos iš audito pastaruosius trejus nežymiai didėjo, taip pat didėjo šių audito įmonių gaunamos pajamos iš ne audito veiklos[22]. Didžiojo audito įmonių ketverto pajamos iš ne audito veiklos didėjusios nuo 2011 metų, 2013 metais sumažėjo 2,36 proc., tačiau 2014 metais jos ir vėl padidėjo 5,2 proc.

24 pav. Audito įmonių pajamų palyginimas nuo 2003 iki 2014 metų

2014 metais auditų atlikimui buvo skirta beveik 520 tūkst. val., tačiau palyginti su 2013 metrais, šis skaičius sumažėjo 5,1 proc. Beveik visose audito įmonėse auditų atlikimui skiriamų val. skaičius mažėjo: audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, auditams skiriamų val. skaičius sumažėjo 1,1 proc., audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, – 3,9 proc., keturiose didžiosiose audito įmonėse – 10,7 proc. Tačiau audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius, auditų atlikimui skiriamų val. skaičius padidėjo 1,9 proc.

[21] Visos audito įmonės, išskyrus didįjį audito įmonių ketvertą.

[22] Kitos veiklos pajamos = užtikrinimo, kitos susijusios paslaugos ir kiti patikrinimai + apskaitos tvarkymo paslaugos + konsultavimo paslaugos + kitos veiklos pajamos

2014 metais auditoriai vieno audito atlikimui vidutiniškai skyrė 134 val., o tai, palyginti su 2013 metais, 5 val. mažiau. Daugiausiai valandų, t. y. vidutiniškai 204 val., vienam auditui atlikti skyrė didžiųjų audito įmonių ketvertas, o mažiausiai – audito įmonės, kuriose dirba 2 auditoriai, t. y. vidutiniškai 101 val. 2 lentelėje pateikta informacija apie audito įmonių vienam auditui sugaištą vidutinį laiką pagal audituojamos įmonės formą.

2 lentelė. Audito įmonių vienam auditui sugaištas vidutinis laikas pagal audituojamos įmonės formą 2014 metais

Įmonės forma	Vidutinis vienam auditui skiriamas laikas, val.
Viešojo intereso įmonėse	238
Kitose AB	172
Valstybės ir savivaldybės įmonėse	107
UAB, kurioms privalomas auditas	150
Kitose įmonėse, kurioms privalomas auditas	110
Kitose įmonėse	89

2014 metais viešojo intereso įmonių auditui daugiausiai valandų skyrė didysis audito įmonių ketvertas, t. y. vidutiniškai 249 val., mažiausiai – audito įmonės, kuriose dirba 2 auditoriai – vidutiniškai 120 val. Didysis audito įmonių ketvertas taip pat vidutiniškai daugiau valandų skyrė auditams kitose AB (315 val.), valstybės ir savivaldybės įmonėse (141 val.), UAB, kurioms privalomas auditas, (225 val.), kitose įmonėse, kurioms privalomas auditas, (181 val.) ir audito įmonėse, kurioms auditas neprivalomas (108 val.). Audito įmonės, kuriose dirba 1 auditorius, vidutiniškai skyrė mažiausiai valandų auditams kitose įmonėse, kurioms auditas neprivalomas (85 val.), daugiausiai – viešojo intereso įmonėse (129 val.). Audito įmonės, kuriose dirba 2 auditoriai, kaip ir audito įmonės, kuriose dirba 1 auditorius, mažiausiai valandų skyrė auditams kitose įmonėse, kurioms auditas neprivalomas (83 val.), daugiausiai – viešojo intereso įmonėse (120 val.). Audito įmonės, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, kaip ir pirmiau minėtos audito įmonės, mažiausiai valandų skyrė auditams kitose įmonėse, kurioms auditas neprivalomas (84 val.), daugiausiai – viešojo intereso įmonėse (167 val.).

Vadovaujantis Audito įstatymu, atlyginimas už audito atlikimą turi būti toks, kad auditas būtų atliekamas vadovaujantis profesinės etikos principų ir tarptautinių audito standartų reikalavimais. 3 lentelėje pateikiama informacija apie audito įmonių išteklius, pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių.

3 lentelė. Audito įmonių ištekliai, pagal audito įmonėse dirbančių auditorių skaičių 2014 metais

Audito įmonės pagal jose dirbančių auditorių skaičių	Vienam auditui skiriamas vidutinis laikas, val.	Pokytis, proc.	Vieno audito vidutinė kaina, Lt	Pokytis, proc.	Audito paslaugos vidutinė kaina, Lt/ val.	Pokytis, proc.
1 auditorius	105,8	1,9	7 473,5	6,5	70,6	4,5
2 auditoriai	101,3	-1,1	8 397,3	21,2	82,9	22,5
3 ir daugiau auditorių	106,7	-3,9	8 840,2	-6,6	82,8	-2,8
Didysis audito įmonių ketvertas	204,5	-10,7	27 656,7	-7,9	135,2	3,1
Visos audito įmonės	**134,4**	**-4,4**	14 137,4	**-0,5**	105,2	**4,1**

2014 metais audito atlikimo vidutinis valandinis įkainis buvo 105 Lt/val. ir tai 4 litais daugiau nei 2013 metais. Kaip ir 2013 metais, didžiausias vidutinis audito atlikimo valandinis

įkainis, kuris siekė 135 Lt/val., buvo didžiojo ketverto audito įmonėse, o mažiausias, siekiantis 71 Lt/val., – audito įmonėse, kuriose dirba 1 auditorius. Audito įmonėse, kuriose dirba 2 auditoriai, ir audito įmonėse, kuriose dirba 3 ir daugiau auditorių, vidutinis audito atlikimo valandinis įkainis buvo 83 Lt/val.

7. INFORMACIJA APIE ATLIKTO AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMĄ

Viena iš pagrindinių LAR vykdomų funkcijų – atlikto audito kokybės užtikrinimas. Ši funkcija, atsižvelgiant į Audito direktyvą ir Audito įstatymo reikalavimus, yra įgyvendinama LAR kartu su Audito ir apskaitos tarnyba (AAT). LAR funkcijas, susijusias su audito kokybės užtikrinimu atlieka kolegialus LAR organas – Audito kokybės kontrolės komitetas. LAR nustato atlikto audito kokybės užtikrinimo įgyvendinimo tvarką ir suderina ją su AAT. Siekdami užtikrinti auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybę, LAR organizuoja auditorių ir audito įmonių atlikto audito kokybės peržiūras (toliau – peržiūra) taip, kad ne rečiau kaip kartą per 6 metus būtų patikrinti visi auditoriai ir audito įmonės, o auditoriai ir audito įmonės, atlikusios viešojo intereso įmonių auditą, arba, kurių peržiūros ir (ar) atlikto audito tyrimo (toliau – tyrimas) metu buvo nustatyta audito atlikimo trūkumų (toliau – trūkumai) – ne rečiau kaip kartą kas 3 metus.

AAT atlikto audito kokybės užtikrinimą vykdo atlikdama tyrimus. Tyrimai – audito kokybės patikrinimai, kuriuos esant Audito įstatyme numatytiems atvejams atlieka specialius reikalavimus atitinkantys AAT darbuotojai.

Peržiūras atlieka auditoriai kontrolieriai, kuriuos tvirtina ir atšaukia AAT LAR teikimu, ir jos atliekamos vadovaujantis AAT patvirtinta Atlikto audito kokybės peržiūros metodika. Pagal šios metodikos reikalavimus auditorius kontrolierius turi siekti, kad peržiurai parenkamos užduotys atspindėtų visas auditoriaus audituotas veiklos sritis ir kad peržiūra atskleistų galimus trūkumus. Atsižvelgiant į ypatingą svarbą visuomenei, auditorius kontrolierius į tikrinamas užduotis privalo įtraukti konsoliduotųjų finansinių ataskaitų auditus ir viešojo intereso įmonių auditus, jeigu auditorius tokias įmones auditavo. Vadovaujantis Atlikto audito kokybės peržiūros metodika, auditorius kontrolierius, atlikdamas peržiūrą, tikrina su konkrečiu atliktu auditu susijusius dokumentus, kad:

- nustatytu, kaip laikomasi Tarptautinio kokybės kontrolės standarto nuostatų;
- nustatytu, kaip laikomasi tarptautinių audito standartų nuostatų;
- nustatytu, kaip laikomasi nacionaliniu audito standartu nuostatų[23];
- nustatytu, kaip laikomasi nepriklausomumo ir kitu profesinės etikos principų;
- LAR prezidiumo nustatyta tvarka įvertintų auditui panaudotų išteklių kokybę ir kiekybę, gautą atlyginimą už auditą;
- nustatytų, kaip laikomasi su audito atlikimu susijusių teisės aktų nuostatų.

Informacija apie LAR atliktas peržiūras nuo 2008 iki 2014 metų pateikiama 4 lentelėje.

[23] Taikoma iki 2009 m. sausio 1 d. prasidedančių ataskaitinių laikotarpių auditui, kuris atliktas pagal nacionalinius audito standartus.

4 lentelė. Informacija apie LAR atliktas peržiūras nuo 2008 iki 2014 metų

Laikotarpis	Audito įmonių, įtrauktų į peržiūros planą, skaičius	Auditorių, įtrauktų į peržiūros planą, skaičius
2014 m.[24]	43	61
2013 m.	49	80
2012 m.	42	68
2011 m.	22	24
2010 m.	46	65
2009 m.	30	54
2008 m.	30	42

LAR siekia efektyviau ir geriau tarnauti LAR nariams, didinti audito ir kitų teikiamų paslaugų kokybę, stiprinti Lietuvos auditorių vardą ir įgyvendinti LAR misiją koordinuoti auditorių ir audito įmonių veiklą, užtikrinti nepriklausomo audito ir susijusių profesinių paslaugų kokybę bei stiprinti Lietuvos auditorių vaidmenį nacionaliniu ir tarptautiniu mastu.

[24] Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2014 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. VAA-23 peržiūrų planas buvo išdėstytas nauja redakcija ir numatyta atlikti 42 audito įmonių ir 60 auditorių peržiūras. Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2014 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. VAA-28 į peržiūrų planą papildomai buvo įtraukti du auditoriai, kurie 2014 metais audito įmonėse, įtrauktose į peržiūrų planą, atliko finansinių ataskaitų auditus.